

Šiame numery

**ŠIRDIES IR SMEGENŲ KONFLIKTAS.
ŽMOGIŠKOJO ELEMENTO REFORMA
BAŽNYČIOJE.
ANTRO PARYZIUN ATVIKIMO PROGA
ST. MERINGIO IŠPODŽIAL.
POKALBIS SU SIEMETINIŲ "DRAUGO"
ROMANO KONKURSO LAUREATU
RASYTOJU VYTAUTU VOLERTU.
ISTRAUKA IS PREMIJUOTOJO ROMANO
"PRAGARO VYRESNYSIS".
ŽIEMOS IR KARO AIDAI ITALŲ PCEZIJOS.
DARIAUS LAPINSKO AKUSTINĖ DRAMOS
VIZIJA IR ČIURLONIO "JŪROS" LASAI.
NAUJI LEIDINIAI.
KULTŪRINĖ KRONIKA.
SPYGLIAI IR DYGLIAI.**

ŽMOGIŠKOJO ELEMENTO REFORMA

BAŽNYČIOJE

A. RUBIKAS

Kas yra Bažnyčia?

"Bažnyčia nėra žmogus, nei žmogiška institucija. Bažnyčia yra dieviška. Jos galva yra Kristus. Kristus valdo savo Bažnyčią, Kristus gi turi ir pilną tiesą ir tobulą meilę. Bažnyčia kai kuriuose savo nariuose yra netobula, bet ne savyje; savyje ji yra šventa ir neklaidinga, taigi skelbianti pilną tiesą."

Šitokia Bažnyčios aptartis ne taip seniai pasirodė lietuviškoje spaudoje (žiūr. Darbininkas, 1970 vas. 6 d. "Atsakymas į "Klausimą be atsakymo"). Minėta aptartis kelia abejonių savo teiginiu, kad Bažnyčia nėra žmogus. Tą teiginį straipsnio autorius grindžia tokiu išvedžiojimu: "Bažnyčia yra dieviška. Jos galva yra Kristus."

Kaip tik šitoje vietoje norisi paklausti: ar pats Kristus jau nėra žmogus? — I tai atsako apaštalas Paulius: "Vienas yra tarpininkas tarp Dievo ir žmonių, Žmogus, Kristus Jėzus" (1 Timot. 2, 5). Skvireckas savo vertime žodį Žmogus rašo didžiąja raide. Taip pat ir katekizmai moko, kad Kristus yra tikras žmogus, o ne vien tik Dievas. Taigi vien jau dėl to darosi neaišku, kodėl "Bažnyčia nėra žmogus"?

Bet ne čia yra klausimo esmė. Šitoje aptartyje prasišlia tendencija Bažnyčioje pabrėžti vien tik dieviškąjį elementą žmogiškojo saskaiton, — pastarąjį iš akių išleidžiant ar net visai paneigiant. Bet tada gaunasi tam tikros, labai toli einančios išvados! Juk jeigu "Bažnyčia nėra žmogus", tai jai nereikia jokių reformų. Jos net nebūtų įmanomos: juk norėti reformuoti patį Dievą būtų tikra nesąmonė.

Dėl to šitokia Bažnyčios samprota atstovai nuosekliai turi būti nedraugiškai nusistatę naujųjų arba reformų atžvilgiu. Jie turi ginti status quo arba esamą padėtį Bažnyčioje. Bet šitoks samprotis neišplaukia iš švento Rašto ir pačios Bažnyčios mokslo. Juk Bažnyčia nesusideda iš vieno Kristaus!

Kristus, Bažnyčios steigėjas, kalba taip apie savo misiją pasaulyje: "Aš atėjau ne teisųjų šaukti, bet nusidėjėlių" (Mato, 9, 13). Iš to jau matyti, kad Kristaus pašauktaisiais yra ne tik žmonės, bet ir žmonės — nusidėjėliai. Kas savęs tokiu nelaikytų, tas jau izoliuotųsi nuo išganymo bendruomenės arba nuo tų, kuriuos Kristus pašaukė. Tokiam Kristaus visai nereikėtų.

Bet tokią laikyseną pats Kristus griežtai pasmerkė. Kaip evangelijos pasakoja, jis sėdavo prie stalo su nusidėjėliais ir su jais draugaudavo, jei tik šie tokiais save laikydavo ir Kristaus kaip Gelbėtojo ieškodavo. "Ar atsitiko", pasakoja evangelistas Morkus, "kad, jam už stalo sėdint jo namuose, daug muitininkų ir nusidėjėlių sėdėjo užstalėje draug su Jėzumi ir jo mokytiniais, nes buvo daug tų, kurie jį ir sekė" (2, 15).

Bet Kristus pasmerkė tuos, kurie laikė save tobulais, nes tokia jų laikysena neatitiko tiesą, — jie buvo tokie pat nusidėjėliai kaip

ir visi kiti. Dėl to anam garsiam Kristaus palyginime muitininkas išėjo iš šventyklos išteisintas, nes jis save laikė netobulu žmogumi ir meldė pasigailėjimo, — o fariziejus išėjo pasmerktas, nes jis save laikė tobulu žmogumi. Gi Dievo akyse jėdu abudu buvo nusidėjėliais, — tik ne abudu pripažino.

Nusidėjėlių bendruomenė

Jau apaštalų laikais netrūko tokių, kurie save bandė laikyti tobulais dėl to, kad jie priklausė Bažnyčiai, kurios galva yra Kristus — Tobulasis, Sventasis. Tiesa, apaštalai, kreipdamiesi į krikščionis, juos vadindavo šventaisiais. Taip, pavyzdžiui, Paulius laisvą romėnams šitaip adresuoją: "visiems Romoje esantiems, Dievo mylimiesiems, pašauktiesiems, šventiesiems". Bet, egzektų aiškinimu, apaštalas krikščionis šventaisiais vadina ne dėl to, kad jis juos tobulais laikytų, o dėl to, kad jie, — pakrikštytieji, — yra tapę ypatinga šventojo, — Kristaus, — nuosavybe.

Štai apaštalas Jokūbas vis dėlto sako: "Mes visi nusikalstame daugeliu dalyku" (3, 2). O apaštalas Jonas dar įsakmiau pabrėžia: "Jei sakytumėm, kad neturime nuodėmės, mes patys save suvedžiojame ir nėra mumyse tiesos" (1, 1, 8). Taigi neaišku, kaip Bažnyčia tik "kai kuriuose savo nariuose yra netobula"? Kuriuos narius autorius šia turėjo galvoje?

Labai galimas daktas, kad anie apaštalo Jono žodžiai apie visų nuodėmingumą buvo nukreipti prieš vadinamuosius pneumatikus, kurie Bažnyčią iš tikrųjų laikė tyruju, šventuju, tobuluju bendruomenę. Tokių sąjūdžių netrūko Bažnyčioje ir vėliau. Jie įėjo istorijon novacijonų, montanistų, katarų ir panašiais vardais. Jų visų bendra klaida buvo nelaikyti Bažnyčios nusidėjėlių bendruomenę. Juos visus Bažnyčia pasmerkė. Aišku, jų samprotis prieštaravo apaštalų mokslui. Bet tų sektų nariai aiškino, kad anas švento Rašto vietas reikią suprasti ne tiesiogine, o tik perkelta prasme: krikščionys tik taip sau vadina save nusidėjėliais, — gi iš tikrųjų jie tokiais nesą. Bet prieš tokius aiškinimus pakėlė balsą Bažnyčios Tėvas Augustinas, o kartu su juo ir vėlesnės konsilijos.

Jeigu Kristus ir jo Bažnyčia visais laikais į visų be išimties lūpas dėjo žodžius "ir atleisk mums mūsų kaltes" ir Mišių pradžioje liepė kalbėti "esu labai kaltas" bei melsti Dievą atleidimo, tai ne dėl to, kad susirinkę krikščionys vaidintų teatrą. Laiške pilypiečiams Paulius perspėja: "Vykdykite savo išganymą su baime ir drebėjimu" (2, 12). Išimties jis nedarė nė pats sau, sakydamas: "Aš baudžiu savo kūną ir stengiuos pavergti, kad kartais, kitiems skelbęs, pats nepasidaryčiau peiktinas" (1 Kor. 9, 27). Iš

tų apaštalo žodžių matyti, kad kitiems skelbti Kristaus mokslą (kaip tai daro Bažnyčia) dar nereikia ir pačiam skelbėjui tuo pačiu jau būti atspariam netobulybei.

Atgailos ir atsinaujinimo keliu

Bažnytinės bendruomenės idealizavimas prasidėjo po reformacijos, kada apologetai, gindami katalikų Bažnyčią, joje ypatingai pabrėždavo dieviškąjį elementą. Tokių aiškinimų įtakoje kildavo įspūdis, kad bažnytinėje bendruomenėje ydų iš viso negali būti: juk ji yra dieviška. Tokio sampročio vedini, tie patys apologetai stengdavosi Bažnyčioje viską bet kokia kaina išteisinti. Bet tokia taktika jie tik padėdavo Bažnyčioje atsirasti triumfalistinę nuotatkom, kurios vedavo į išdidumą, reformų nenorą ir vadovaujančių asmenų garbinimą arba kultą. Juk ką čia gali taisyti ar gerinti, jei viskas yra dieviška, o kas dieviška, tai yra tobula.

Ilgą laiką Bažnyčia buvo ne tik suprantama, bet ir išgyvenama kaip įstaiga, kuri negali ir niekad negalės pasikeisti: viskas joje buvo nuspręsta ir nustatyta amžių amžiams. Didieji viduramžių teologai buvo tarę galutinį žodį teologiniais klausimais. 1918 m. išleistas bažnytinės teisės kodeksas įsako filosofiją ir teologiją kunigų seminarijose dėti Tomo Akviniečio metodu, mokslu ir principais (1366, 2). Aristotelinė filosofija, kuria rėmėsi teologai savo darbe, taip pat buvo vadinama perennis — amžina. Bažnyčios griežtas monarchinis stilius, kur vieni valdo ir leidžia įsakymus, o kiti juos priima ir vykdo, neturėdami čia balso teisės, taip pat atrodė pastovus ir amžinas. Bažnytinė lotynų kalba, jos liturgija, jos Mišių maldos, viskas atrodė galutinai nustatyta amžiams. Diskusijų tais klausimais niekas neleidė. Ir gavosi įspūdis, kad Bažnyčia, tokia, kokia ji buvo, buvo nuo pat savo gyvavimo pradžios, ir kad tai, kas Bažnyčioje iki smulkiausių dalykų buvo nustatyta ar praktikuojama, rėmėsi neatmainoma Dievo valia: kadangi pats Dievas nesi-keičia, tai ir Bažnyčioje niekas negalės keistis.

Prieš tokį samprotį ir tokias

nuotakas pakėlė balsą antrasis Vatikano susirinkimas. Reikia pasakyti, kad jos dogminės konstitucijos "Bažnyčia" lietuviški vertėjai ("Krikščionis gyvenime" leidinys) pastraipai, aiškinančiai kas yra Bažnyčia, yra davę labai vykusią antraštę: "Bažnyčia — regima ir neregima tikrovė". Toje pastraipoje susirinkimo tėvai aiškina, kad Bažnyčioje "yra suaugę draugė žmogiškasis ir dieviškasis elementai" (8), ir kad dėl to reikia daryti skirtumą tarp Kristaus, — Bažnyčios galvos, — ir nusidėjėlių, Bažnyčios sąnarių. Visa tai, kas liečia Kristų ir jo veikimą Bažnyčioje, yra tobula ir šventa, — ir negali būti reformų dalyku. Bet kas kita yra su nuodėmingais žmonėmis. Konstitucija sako: "Kristus, šventas, nekaltas, nesuteptas, nepažinomas nuodėmės, bet atėjo atlyginti už tautos nusikaltimus. O Bažnyčia, apglodama pati savyje nusidėjėlius, yra šventa ir drauge nuolat apvalytina; todėl nuolat žengia atgalios ir atsinaujinimo keliu" (8).

Ką reikš Bažnyčią atnaujinti?

Šiandien yra daug kalbama ir rašoma apie Bažnyčios dialogą su pasauliu. Kad su pasauliu iš viso susisiektų, Bažnyčia šiaandien stengiasi kalbėti modernia žmonių kalba, — jiems suprantama. Tačiau ne vien čia yra Bažnyčios atsinaujinimo esmė.

Vesti dialogą su pasauliu reikš, kad ne vien kalbėti pasauliui apie Kristų, bet kartu ir būti patikimu jo skelbėju. Čia neužtenka sakyti: "Mes turim pilną tiesą", mes skelbiame Kristaus mokslą. Reikia patiems tuo mokslu ir gyventi. Dėl to Bažnyčios atsinaujinimo rodikliai yra ne jos dialogas su pasauliu, o visų pirma jos pačios ištikimybė Kristui. Nuo tos ištikimybės priklauso dalinai ir Bažnyčios pasisiekimas pasauly. Todėl ir reformų tikslas turi būti visų pirma Viešpaties veido valymas bažnytinės bendruomenės nuo žmogaus įneštų dėmių arba persiėmimas Kristaus dvasia.

Krikščionybė yra nuolatinio atsinaujinimo religija. Ji yra Naujasis Testamentas ir prasidėjo su Senojo reforma. Ji įpareigoja kiekvieną krikščionį kalbėti Confi-teor (kalčių išpažinimą), ir nuolat vykdyti asmenišką reformą.

Bet krikščionys gyvena bendruomenėmis. Jie jas kuria, jie jas pavidalina. Jie yra už jas atsakingi. Dėl to ir krikščioniškoji reforma negali sustoti ties bendruomeninio gyvenimo slenksčiu. Jos dalyku yra ir viešasis bažnytinis gyvenimas. Juk ydos per bendruomenės narius gali veržtis ir į pačią bendruomenę. Dėl to krikščioniškoji reforma turi prisidėti pavienių Bažnyčios narių minčių ir širdžių reforma ir baigtis arba vainikuotis bendruomeninio gyvenimo arba tarpusavio santykių reforma.

Klaidingas klausimo pastatymas

Bažnyčios tikslas yra Dievas, kuris pasaulį myli ir jį per Bažnyčią gelbsti.

Supasaulėjusi Bažnyčia negalėtų pasaulio reformuoti ir jo į Dievą vesti. Dėl to jos jėga priklauso nuo jos ištikimybės Dievui arba jo dvasiai. Dėl to Bažnyčia turi gintis nuo pasaulio dvasios arba nuo tų elementų, kuriuos jona įneša pasaulio dvasia.

Seniau tuo klausimu rašomos (Nukelta į 2 psl.)

ŠIRDIES IR SMEGENŲ KONFLIKTAS

Lietuviai intelektualai Amerikos žemyne sudaro didžiulę jėgą. DNA ir RNA molekulių schemas, derliumi reikia tik džiaugtis. Juk dar taip neseniai, prieš du ar tris penkmečius, jauno mokslo personlo mums beveik ir stigo. Atrodė, kad mes greitai svarstyti, kaip viščiukas iš su mažakalbiu, išblyškusiu bioklaudio išriedėjo, bet kaip jis į klausinį pakliuvo, retas ryžtas metodiskai pagvildinti. Čia jau akademinio mąstymo sritis, silaukia. Dažniausiai sociologai reikalaujanti aristoteliškos kaktos ir stiprių profesoriškų akinių. Jei aristoteliškos kaktomis šiaandien dar girtis negalime, tai lietuviškus profesoriškus akinius sutiksime beveik kiekviename didesniame universitete.

Pastebėta, kad mūsų mokslo ir kultūros simpoziumuose pirmaisiais smulkiais groja humanitarai arba pseudomokslinių sričių specialistai. Tradiciškai įpratome žiūrėti į literatūrą, filosofiją, sociologiją, psichologiją, kaip į ypatingus mokslus. Tuos, kurie tuose dirvonuose pluša, laikome mokslininkais. Nepagalvojame, kad ir humanitarinis sektorius griežtieji mokslai žiūri su nepasitikėjimu ir jų moksliskumą žymi klausuko ženklai ar net kabutėmis. Fizikams ispanų ar prancūzų literatūros dėstytojas, suprantama, yra pagarbos vertas žinovas, bet jokių būdu ne mokslininkas tikrąja prasme. Kaip netinka kapeliono pravardžiuoti generolui, taip pat nedera vakarinių literatūros kursų lektoriaus vadinti mokslininku.

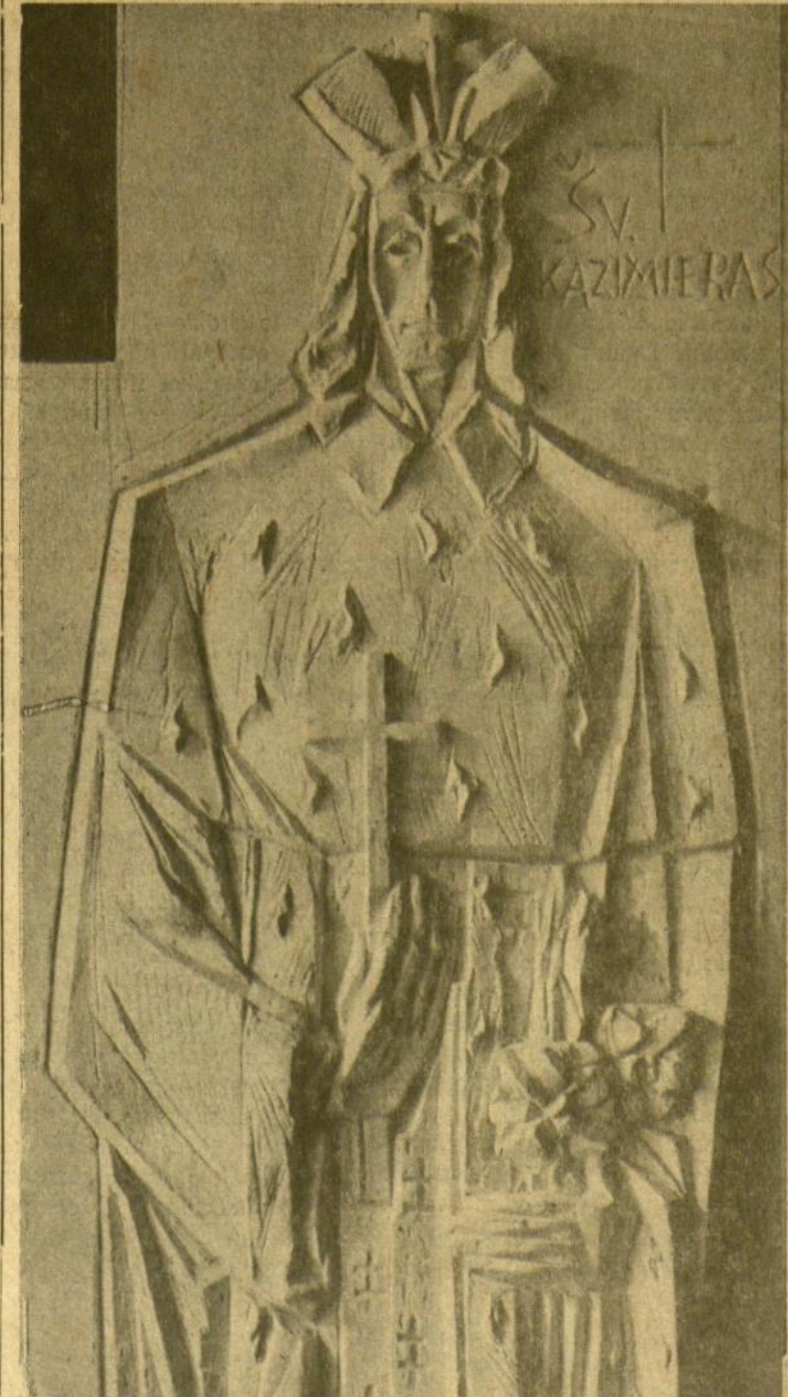
Pasinešimas į humanitarinę pievą būdingas ne vien tik lietuviams. Šiandien pseudomokslinis medus vilioja visų tautų jaunimą. Sakoma, jaunimas trokšta dvasinio peno! O iš tikrųjų jaunuliams yra žymiai lengviau studijuoti literatūrą, antropologiją,

sociologiją, negu narplioti paimias kos žemyne sudaro didžiulę jėgą. DNA ir RNA molekulių schemas, derliumi reikia tik džiaugtis. Juk dar taip neseniai, prieš du ar tris penkmečius, jauno mokslo personlo mums beveik ir stigo. Atrodė, kad mes greitai svarstyti, kaip viščiukas iš su mažakalbiu, išblyškusiu bioklaudio išriedėjo, bet kaip jis į klausinį pakliuvo, retas ryžtas metodiskai pagvildinti. Čia jau akademinio mąstymo sritis, silaukia. Dažniausiai sociologai reikalaujanti aristoteliškos kaktos ir stiprių profesoriškų akinių. Jei aristoteliškos kaktomis šiaandien dar girtis negalime, tai lietuviškus profesoriškus akinius sutiksime beveik kiekviename didesniame universitete.

Pastebėta, kad mūsų mokslo ir kultūros simpoziumuose pirmaisiais smulkiais groja humanitarai arba pseudomokslinių sričių specialistai. Tradiciškai įpratome žiūrėti į literatūrą, filosofiją, sociologiją, psichologiją, kaip į ypatingus mokslus. Tuos, kurie tuose dirvonuose pluša, laikome mokslininkais. Nepagalvojame, kad ir humanitarinis sektorius griežtieji mokslai žiūri su nepasitikėjimu ir jų moksliskumą žymi klausuko ženklai ar net kabutėmis. Fizikams ispanų ar prancūzų literatūros dėstytojas, suprantama, yra pagarbos vertas žinovas, bet jokių būdu ne mokslininkas tikrąja prasme. Kaip netinka kapeliono pravardžiuoti generolui, taip pat nedera vakarinių literatūros kursų lektoriaus vadinti mokslininku.

Pasinešimas į humanitarinę pievą būdingas ne vien tik lietuviams. Šiandien pseudomokslinis medus vilioja visų tautų jaunimą. Sakoma, jaunimas trokšta dvasinio peno! O iš tikrųjų jaunuliams yra žymiai lengviau studijuoti literatūrą, antropologiją,

(Nukelta į 2 psl.)

V. K. Jonynas Šv. Kazimieras (skulptūros detalė Šv. Onos koplyčioje, Amsterdamo, N. Y., šv. Kazimiero parapijos kapinėse; koplyčia pastatė Jonas V. Kiškis savo žmonos Onos atminimui. Nuotr. V. Maželio)

Žmogiškojo elemento reforma Bažnyčioje

(Atkelta iš 1 psl.)

knogos buvo verčiamos laikytis tam tikros linijos. Jose buvo leidžiama sakyti, kad Bažnyčioje yra buvę tam tikrų blogybių, bet (!) — senais, jau praėjusiais laikais. Dabar tokie dalykai jau esą išnykę. Dabar bažnytinis gyvenimas esąs tobulas. Dėl to ir kritikuoti būdavo galima tik praėities, o ne dabarties Bažnyčią.

Šitaip tiesiog nepasakyta, bet tarp eilučių aiškiai išskaitoma išvada buvo ši: kadangi dabar viskas yra tvarkoje, tai ir esamom bažnytinėm vadovybėm nieko negalima prikišti. Juk jos reiškia pačią Bažnyčią (tarp Bažnyčios ir jų stovėjo lygybės ženklas); o Bažnyčia savo ruožtu reiškia Kristų. Taigi kaip negalima kritikuoti Kristaus, taip lygiai negalima kritikuoti ir bažnytinio vadovybių. Ši filosofija buvo bloga tuo, kad ji neskyrė arba nenorėjo skirti dieviško elemento nuo žmogiško.

Po antrojo Vatikano susirinkimo

mo pasigirdo balsų, Bažnyčią perspėjantį nuo supasaulėjimo. Tuo tikslu jie siūlo, — kaip išsigelbėjimą, — nieko nekeisti ir ginti status quo arba buvusią padėtį Bažnyčioje. Tik tokiu būdu esą galima išgelbėti Bažnyčią nuo pasaulio dvasios.

Aišku, kad Bažnyčiai visada gresia supasaulėjimo dvasia. Bet anie balsai tydomis apeina kitą klausimą: ar nebuvo Bažnyčioje supasaulėjimo jau prieš antrąjį Vatikano susirinkimą? Ar nėra to supasaulėjimo ir šiandieninėse, iš praėjusių šimtmečių atsinešiose ir šiandien ginamose kai kuriuose bažnytinio gyvenimo formose? Jei taip, tai ginti buvusią padėtį kartu reikėtų ginti ir tą senąją, iš pasaulio savo laiku pasiskolintą dvasią. O tai jau reikėtų ne Bažnyčią nuo pasaulio ginti, o tas supasaulėjusias bažnytinio gyvenimo formas ir toliau konservuoti. Bet iš to Bažnyčiai nebūtų jokios naudos, o tik žalos.

(Bus daugiau)

V. K. Jonynas
koplyčiai Vatikane).Šv. Kazimieras (skulptūros modelis lietuvių
Nuotr. V. Maželis)

Antro Paryžiūn atvykimo proga

Paryžiaus Lotynų kvartalo
žanriniai vaizdeliai. Galvosūkis
spektakliui pasirinkti

Jei kelionėje būna tikslai, kurių atskleidimas ar apie juos pasakojimas eliniam skaitytojui gali pasirodyti visiškai neįdomūs, tenka, matyt, prisiminti kažką, kas gali sukelti dėmesį. Ar bent tokios smalsos viltį... berašančiam.

Antro Paryžiūn atvykimo proga, apsigyvenavus vadinamam Lotynų kvartale, kairiojo Senos pusės, prie St. Germain bulvarų. Vadinasi, vienoje seniausioje šio spalvingo didmiesčio dalyje. Čia pat už kelių trumpų kvartalų — didingas Luvro muziejus. Gatvės siauros, kone vienuoliktam šimtmečiui užgimusios. Jos dažnai vingiuojasi. Siaurutes. Šaligatvės taip pat vietomis temęsta vien lieknas figūras, dviejų storulių savo plotmėje nepakenčia. Kiekviena pastatė ar namelė — amatininko dirbtuvė, suvenyrų krautuvėlė, meno galerija, valgomų prekių parduotuvė, siuvelykla, šėdėvų reprodukcijų atvirlaiškiuose krautuvėle, kelionių biuras ar tolygi verslo vietovė. Gatvių sankryžose, ypač kai susidaro aikštelė, ant kiekvieno kampe — kavinė ar baras (bet aiškės gali ir nebūti, o vis tiek atsiranda išgerti ar užvalgyti viliojas ar mažiau jaukus prieglobstis.)

Jei tai ir nėra tikras Manparnasas, jei dar ne Sorbonos universitetas nuspalvina aplinką, bet mokslo ir meno vėjeliai plasnėja: bulvarai ir viduramžių atspalvio gatvės daug studentijos, šio tipingo prancūzuose jaunimo. Žiūrėk, čia ir ten antikvariatas, meistriskas knygų irišimas, pagarsėti bandančių tapytojų ar skulptorių pristatymas, maži teatrėliai. Ir vėl kavinės ir barai, kurių iškabose kartais žymimas "Tabac", reiškiantis, jog, be kitko, čia gali įsigyti rūkalų bei pašto ženklų. Kitose vietose šių dalykų negausi.

Mano Rue de Seine "La Louisiane" viešbučio trečiame aukšte iš pat ryto pasigirsta lyg jūros šniokštimas, tartum kurios prieplaukos užimas: apačioje — šaligatviuose užverda maisto produk-

ty turgus. Atskrenda į kambari spiegiantys kvietimai, gargaliuojantieji įtikinimai, smagūs prekybos vietės temperamentai. Atplazdena diskrečiai, sakytumėi, pro gerą vatos izoliaciją, netgi migdantys.

Ir ko tame turgelyje nerasi: šviežiausios daržovės ir tropikiniai vaisiai, įvairiaurūšiai sūriai, paukštiena, žvėriena, įvairiausių pavidalų žuvis, austrės bei kitokie moliuskai, kitiški valgomieji skanėstai. Apie vidudienį mugės samyšis apimsta: pirkliataujan ir pirkėjai išsiskirsto pietų ir pogrūlio. Gardžiai ar aštriai kvėpiančių sūrių bei vaisių prekystaliai masins praėivius tik pavakary. Labiau gendantieji produktai atsiguls ant ledo ar šaldytuvuose ir lauks kito rytmečio, kada šeimi-

ninkams bus leidžiama prekyba, nes turgelis vyksta ne kasdien.

Atklydusiam į Paryžių, aišku, neįsi vis daugiau ir plačiau naujų patatyti. Kad ir kaip per ankstyvesnius vizitus, net kelias atvejais, šis "šviesos didmiestis" buvo bandomas pažinti, atnaujintos pastangos vis atneša netikėtumo ir susivokimo išpučių. Tam padeda geidimas, kojų išvermingumas ir požeminiai traukiniai, veikia nugabena pagedaujama linkme.

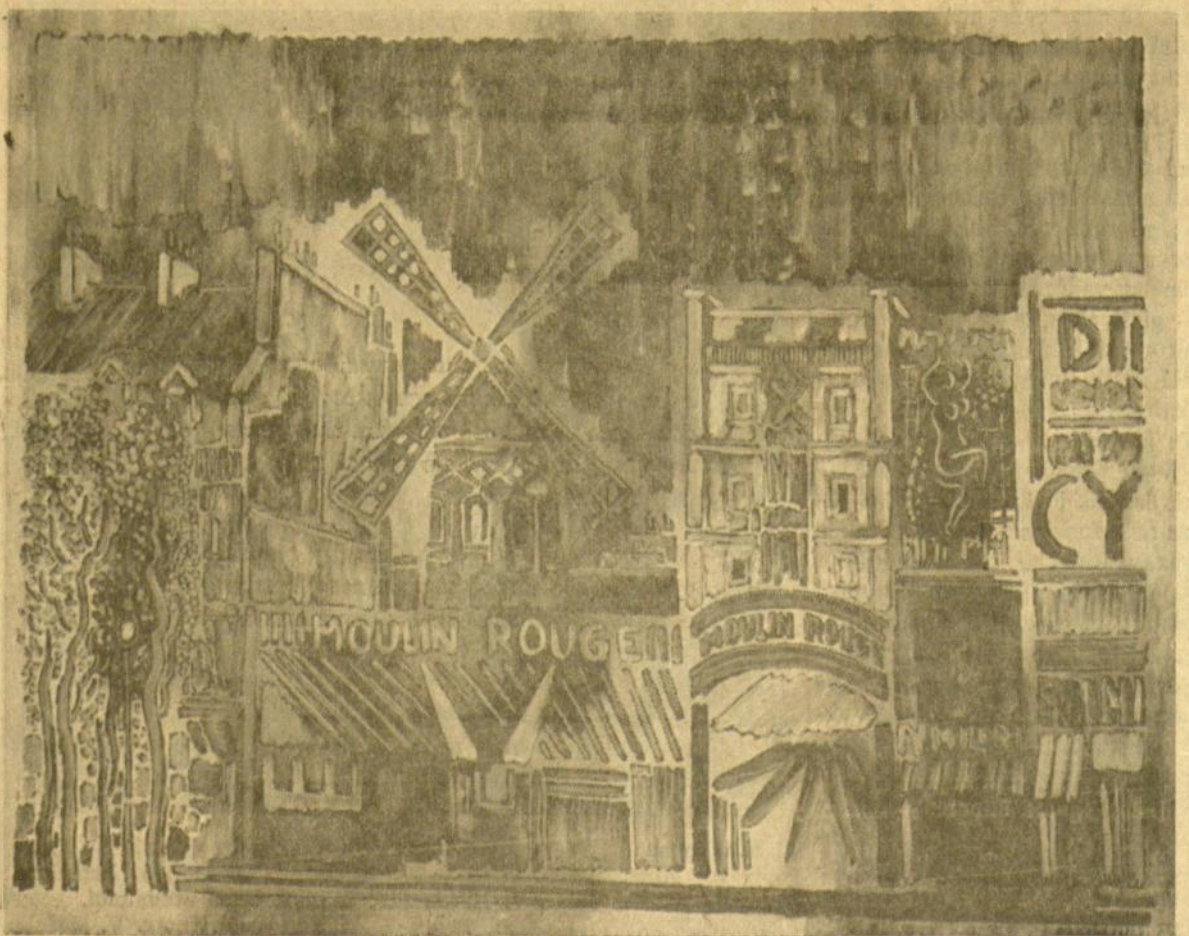
Užtinki ir netikėtą nusivylimą. Aplankęs, pvz., Jėu de Paume muziejų net susigraudinau: visų dailininkų ir impresionistų žymiausių paveikslus savo laiku yra sau išgrobūsi Amerika. Ir nors muziejus skirtas jų laikotarpiu impresionistinei kūrybai, pa-

garsėje prancūzai menininkai savo tėvynėje reprezentuojami, su New Yorko, Chicago, St. Louis bei kitais amerikiečių rinkiniais palyginus, manyčiau, per kukliai jų kūrybos veik perteklius ar šėdėvėškumas, atrodo, yra didesnis antroje Atlanto pusėje, negu pačioje Prancūzijoje.

Netoliese nuo Jėu de Paume muziejaus trumpu atstumu nuo Madeleine išpučingos bažnyčios, išaigingame rajone yra dailininko Vytauto Kasulio "Gallerie Royale". Po ilgo nesimatymo malonu buvo su menininku susitikti bei susipažinti su jo žmona, tvarkančia šios galerijos komercinius reikalus. (Studijos pavadinimas rišasi ne su kokia karalijos forma ar emblema, o tik su Rue Royale, kurios viename kieme studija yra.)

Skaičia, jog Paryžiaus plose susikačiuojama iki 900,000 automobilių ir kad judėjimas ge-

(Nukelta į 4 psl.)

Vytautas Kasulis

Paryžius — Moulin Rouge (aliejus)

Kertinė Parastė

(Atkelta iš 1 psl.)

srove, prisitaikyti prie populiarių dvasinių koncepcijų, susigyventi su aplinkos cirkuliu. Pasisvečiuok, pavyzdžiui, kurio nors Pietų Kalifornijos universiteto teritorijoje, netrukus įsitikinsi, kokie vėjai dvelkia: astrologiniai mitai, prietarai, Mikaldos pranašystės, gūdūs ekologiniai išvedžiojimai, utopijos, bauginimai. Čia faktai, eksperimentai ar tikslūs statistiniai yra reti kaip medžiai Mohavės dykumoje. Čia pirmauja vadinamas nuoširdus sociologinis stebėjimas, įsijautimas į dalykų esmę, miklus kalbėjimas, sklindantis konformiško žargonu, kurį tik teritorijos gyventojai gali suprasti.

Dažnas jaunuolis, patekęs į aukštąją mokyklą, pirmiaisiais, kritiškiausiais savo studijų metais praranda nuovoką apie mokslo tikslą ir metodą. Knygynuose ir bibliotekose ji pasitinka storoki tomai, kur daug plėpėjimo, daug įrodinėjimo, daug baltos-raudonos kritikos, kurstymo bei visokių vertybių niekinimo. Tačiau įžvalgumo ir tiesos, net pro Erazmo padidinamąjį stiklą žvelgdamas, nerasi. Knyginis balastas, blogiau nei didmiesčių smogas, užgula akiratį. Knygų autoriai be saiko priekaištauja pramonei, technologijai, ekonomijai, politiniam aparatui. Kritika liejasi šampno bonkomis. Kai kur tiesiog griebiamasi primityvizmo, prietarų, barbarizmo, net juodos magijos. Visi šaukia, kad reikia žmoniją pasotinti, bet retas pasiūlo praktišką, konkretų būdą.

Net ir toks opus klausimas, kaip ekologija, viešojo universitetų arenoje pavirsta miglota istorija. Visiškai nepaisoma statistinių duomenų ir kreivių, kurias reguliariai skelbia pramonės ar valdžios tyrimų laboratorijos. Tais duomenimis, pramonė oro gryninimo darbą pradėjo prieš keliolika metų, ir šiandien oras didmiesčiuose yra grynus, negu prieš 10 metų. Bet tie, kurie nežino, kas yra suteršto oro mikrogramas, prisiskaitę visokio balasto, aistringai pranašauja pasaulio galą.

Sunku spėti, kaip ilgai pseudomokslinės putos burbuliuos universitetuose. Pastarųjų mėnesių simptomai rodo artėjantį blaivėjimo tarpsnį. Jau dabar dažnas žmogus klausia: ar ne laikas keisti universitetų struktūrą? Ar ne laikas perkainoti visą tiesos ieškojimo procesą, pravedinti bibliotekas, suprastinti studijas, apriboti aukauburnių oratorių dominavimą, paliekant kalbos laisvę ne tik jiems, bet visiems?

Kokia gi naudą gyvenimui neša dabartinio formato aukštosios mokyklos — tie dinozauriški idėjų sovchozai, su 20-40-50 tūkstančių studentų? Ar negalima būtų paprastesniu, pigesniu būdu auklėti jaunimą ir ruošti specialistus? Gal reikėtų atskirti huma-

nitarius fakultetus nuo griežtųjų mokslų? Humanitarai stoiskai galėtų pasitenkinti ir kuklesnėmis patalpomis, palikdami ramybę tuos studentus, kurie mokslinių paslapčių siekia vienišose laboratorijose.

Lieka ir paskutinis klausimas: ar universitetas būtina turi bū-

ti kiekvieno jaunuolio tikslas? Jaučiame, kad bus pasipiktinusių net šitokio klausimo pastatymu. Bet negalime užsimerkti prieš tikrovę, rodančią, kad universitetus pradėjusių didelis procentas niekada jų nebaigia. Žmogus tada pergyvena didelį nusivylimą, pamatęs, kad jis tėvų ar šiaip įtaikojančios opinijos buvo įstumtas ten, kur visai nebuvo jo gyvenimo kelias. Sakoma, kad Amerika yra įvairiausių galimybių kraštas. Kuriami savo gyvenimo planus, nebūkime vienašališki ir neignoruokime jų ne vienos. Pr. V.

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR SLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Tel. 695-053 — Elgin
425 No. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street

Val.: pirm., ketv., 1 iki 7 popiet.
antr., penkt. 1-6, treč. ir šešt. tik
susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2100

Val.: pagal susitarimą: Pirmad. ir
ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penktad.
10-4; šeštad. 10-2 val.

Ofs. 735-4477. Rez. PR 8-0960

DR. E. DEČKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
GRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rez. Tel. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN-EISINAS

Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei ne-
atsiliepa, skambinti: MI 3-0001.

Ofiso tel. PR 8-2220

Namu — rezid. — Prospect 8-9081

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

JOKS A
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt.
nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8
val. vak., šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street

Val.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6

iki 3 val. Trečiad. ir šeštad. uždaryta

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero

Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir

šeštad. tik susitarus.

DR. ALG. KAVALIŲNAS

VIDAUS LIGŲ IR KRAUJO
SPECIALYBĖ
5540 St. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą
Skambinti — 585-2525
Telef. veikia 24 val.

Tel. — RELLance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

(Lietuvis gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 W. 59th Street

Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir
penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8
val. vak., šeštad. 12-2 val. p. p.
trečiad. uždaryta.

Tel. — RELLance 5-1811

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
KIDINIŲ IR VAIKŲ LIGŲ
SPECIALYBĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Irmad., antrad., ketvirt. ir penkt.
nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nu-
6-8 val. vakare. Trečiad. nuo
11 val. ryto iki 1 val. p. p. šeštad.
11 val. ryto iki 3 val. p. p.

Ofiso telef. RE 7-1168

Rez. tel. 239-2919

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-1159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero

Kasdien — 3 val. ir 6-8 val. vak.

išskyrus trečiadienį

Šeštadienis 12 iki 4 popiet.

DR. MARIJA LINAS

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Tel. HEMlock 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)

Valandos pagal susitarimą

Ofiso HE 4-1818. Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)

Pirm. ir penkt. 2 — 8 p. p.
Antrad. ir ketv. 9 — 11 v. r.
ir 4-8 p. p. šeštad. 9 v. r. iki 12 c.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
Kaiba Hetriviskis
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. A. PUSTELNIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697

Valandos tik pagal susitarimą.

Trečiadienis uždaryta

Telef. — 423-2690

DR. E. RINGUS

RENTGENOLOGAS
9760 South Kedzie Avenue
Val. pirmad., antrad., ketvirtad. b

penktad. 8 v. r. iki 9 v. v. Treč. ir
šeštad. 8 v. r. iki 3 val. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS

SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Tel. 737-2290; ofiso ir rezidencijos

Pirma ligonius tikrai susitarus —

(by appointment)

DR. LEONAS SEIBUTIS

Inkstų, Pūslės ir Prostato
CHIRURGIJA
Ofisas 2656 West 63rd St.

Val.: antrad. nuo 1 - 4 popiet.
ketvirtad. nuo 5 - 7 vakare

Ofiso tel. 776-2880; Rez. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RELLance 5-1110

Rez. GRovellhill 6-0617

Valandos: pirm. ir ket. nuo 12 val.
iki 2 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. vak.
antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. p. p.
ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisas 2750 W. 71st Street
Telefonas 925-8296

Valandos: 2-8 v. v. penktad. 10-12
ryto. 2 iki 8 val. vak. Šeštad. 1 iki
4 val. vak. Treč. ir Šeštad. uždaryta

Rezid. tel. WA 5-3099.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. Prospect 8-1223

Ofiso val.: Pirm., antr. treč. ir
penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8
v. v. Šeštad. 2-4 val. popiet. ir kitu
laiku pagal susitarimą.

Of Tel. HE 4-2123. Namų GI 8-0195

DR. V. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirminėje ligonius tik susitarus

Val. 2-4 p. p. ir 6-8 val. vak.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta

Tel. Prospect 6-9400

DR. ONA VASKEVIČIUS

(VASRAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 South Albany Avenue
Val.: pirm., antrad., ketv. 6-8 val.

vak., penkt. ir šeštad. 2-4 popiet.
ir kitu laiku pagal susitarimą

Tel. ofiso PR 6-6146, rez. HE 4-3150

DR. F. C. WINSKUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val.: 2 iki 4 v. p. ir 7 iki 8 v. v.

Treč. ir šeštad. pagal susitarimą

DR. PETRAS ZLIOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Ofiso tel. 767-2141 Namų 636-4850

Val.: pirmad., antrad., penktad. 1-4
ir 5-8 v. v. ketvirt. 6-8 v. vakaro
Šeštadienis 11-1 val. popiet.

NORIU PABŪTI TARP ŽMONIŲ

Pokalbis su šiemetiniu "Draugo" romano konkurso laureatu rašytoju Vytautu Volertu

Kaip žinome, jubiliejinis — dvidešimtas "Draugo" romano konkursas jau pasibaigė. Laimėtoju tapo rašytojas Vytautas Volertas, kurio romanas iš šiandieninės Lietuvos gyvenimo "Pragaro vyresnysis" atžymėtas 1,000 dolerių premija. Konkurso jubiliejaus ir premijos įteikimo iškilmėms artėjant, buvo čia proga užkalbinti laureatą ir jam pateikti vieną kitą klausimą.

— Kiek prisimename, anksčiau Jūsų romanai didžiausią dalimi vaizdavo labiau išeiškęs, čionykštį mūsų gyvenimą, o kartais ir grynai amerikaniškas, tik vos vos besiusiliečiantį su ta ar kita lietuviškąja užuomina. Kodėl šį kartą "Draugo" romano dvidešimtą konkursą laimėjusiam romane "Pragaro vyresnysis" pasirinkote ne išeiškęs, bet pokario metų okupuotos Lietuvos gyvenimo temą?

— Esame Lietuvos dalimi, dominės, rūpinamės jos žmonių burtim. Niekam jie ir niekam mes taip neatsiskleisime, kaip vieni kitiems. Nors oficiali okupuotos Lietuvos kalba remiasi dirbtinomis pagyromis sistemai ir kitaip galvojančių niekinimu, žmonėse yra daug žodžių, kurie širdį atidaro, ir juos tik mes galime pilnai suprasti. Tai kodėl vengti pokario Lietuvos gyvenimo literatūroje, jei apie jį kasdien skaitom spaudoje, o paskaitę apmąstom, apkalbam?

Mane šįkart ten pasukti paskaito vienas pokalbis ir netyčiomis atsiradusi medžiaga.

— Pokario metais okupuotoje Lietuvoje Patys negyvenote, rodos, net pasisvečiuoti ten pastaraisiais metais dar nebuvote nuvykę, tai iš kur tas tenykštės tikrovės pažinimas, kaip organizavote buitines ir literatūrinės opų kūrimą ir išleidimą šio romano?

— Gyvenimo eigą vertiname vidurkiais. Iš tikrųjų tai yra vienintelis pripažintas matas. Tačiau nužvelgę pavienius atvejus, matome, kad vidurkis netinka nei atskiriems asmenims, nei atskiriems namams. Tikrovės pagrindinis bruožas yra savaimingumas. Čia aštrūs kampai lieka aštriais. Čia nukrypimai išsilaiko nukrypimais. Taigi, galima daug matyti, bet tikrovės nepažinti.

Literatūrinė tikrovė dar įdo-

mesnė. Ji yra ne tai, kas vykdo, bet ką tikime galint ar galėjus vykdyti. Todėl nesistebime "Faus-tu", "Pragaru", "Don Kichotu". Nesistebime psichologiniais ir istoriniais romanais, kurių autoriai nepergyveno nei vaizduojamų minties kančių, nei aprašomojo laikotarpio. Jei nematome, negirdėjus, nepalietus nebūtų leidžiama rašyti, reikėtų sunaikinti daug darbų.

Tačiau literatūrinės tikrovės vaizduojamos smulkmenos reikalauja aplinkos. Kad skaitytojas tikėtų, ši aplinka negali būti pasitraukta nuo vidurkiais matuojamos buities. Ir tenka pripažinti, šiam tikslui medžiagos iš pokarinės Lietuvos gyvenimo čia jau užtenka.

giagretumas? O gal, Jūsų manymu, čia jokio lygiagreto visai nėra? Kuo jie būtų giminingi ir kuo ne?

— Kai apie J. Gliaudos, mano gerbiamo romanisto, kunigą išgirdau pirmą kartą, gerokai nustebau, nes "Pragaro vyresnysis" tuo metu jau buvo nuėjęs beveik du trečdalius savo kelio. Sulaikiau jį. Perskaitęs J. Gliaudos knygą, patyriau, kad šis dviejų žmonių (J. Gliaudos ir mano slapukų kunigų) rūpesčiai bei mintys skiriasi. Tada savąjį paprašiau tolyn keliauti.

— Pastaruoju metu privachuos pokalbiuos ir viešai spaudoje buvo vis keliamas kultūrininko, dirbančio ir visuomeninių organizacijų valdybose, proble-

vėlos dirbti, o jei vieną darbą keičiu kitu, jaučiu mažesnę nuovargį ir didesnę laisvę, — ne mane darbas vado, bet aš jį. Namai man yra maloniausia vieta, ir išvažiuavęs skubu grįžti. Bet tik namuose tupėti būtų nepakeliamas. Būtų nepakeliamas prie stalo valandomis sėdint atsakinėti LB laiškus; būtų nepakeliamas būtinai stengtis ką parašyti, kad reikia parašyti; būtų nepakeliamas kasdien tikrinti sienose vinis ir jas perkalinėti, taisinėti čiaupus, vamzdžius.

Noriu pabūti tarp žmonių. Ten pamatau kai ką naują, atsigaunu, kartais supyktu ir vėl tuojau pasiilgstu namų. Čia man mieliausia — miela žmona, vaikai. Ir jei šį išėjimą rišame

Literatūrinis pokalbis: kairėje — šiemetinis "Draugo" romano konkurso laureatas rašytojas Vytautas Volertas, dešinėje — "Draugo" redaktorius rašytojas Aloyzas Baronas. Nuotr. V. A. Račkauskio

"Pragaro vyresniojo" rėmus sudarė gyvas, platus dabartinėje Lietuvoje gyvenančiojo pasakojimas, o juos užpildžius rūpestingai surinktais faktais iš ten mus pasiekiančios spaudos ir knygų. Vėliau susidarė progų daug smulkmenų patikrinti su tais, kurie matė, girdėjo, lieto.

— Užpėnykščia "Draugo" premijuotojo Jurgio Gliaudos romano "Liepsnos ir apmanto" veiksmas taipgi vyksta okupuotos Lietuvos provincijoje, net ir jo pagrindinis veikėjas yra kunigas, kaip ir Jūsų šiemetiniame romane. Argi tai yra sąmoningas ar tik atsitiktinis šių romanų pirmojo įspūdių ly-

ma. Šnekančių ir rašančių vis norima buvo užakcentuoti, kad kultūrinės kūrybos žmonėms, taigi ir rašytojams, nereikia pasiduoti įstumiamausi į kitokios veiklos valdybininkus bei pirminkus, nes tada pačios kūrybos rezultatai bus menki. Dėl viso taip keliamo reikalo, būtų mums įdomi Jūsų pačių nuomonė, nes kaip tik esate žmogus, pastatytas dabar Lietuvių Bendruomenės valdžioje, o taipgi ir romano konkurso laureatas. Kaip šie visuomenininkai ir rašytojo darbai susidėrina Jums?

— Nežinau, kaip kiti jaučiasi ir galvoja, bet man norisi judėti. Galu mažai miegoti, iki

su pareiga ką nors padaryti, gauname visuomeninį darbą, kuriam čia, išėjimoje, skiriu didelę reikšmę — per jį esam gyvi. Todėl, mano manymu, jo darbuotojų be rimto pagrindo nereikia pašiepti, kaip retkarčiais pasitaiko iš "grynakraujų, nesusitęsusių" kultūrininkų pusės.

Yra žmonių, save kultūrininkais laikantių, vengiančių visuomeninio darbo, bet dar nieko nedavusių net reklamavimo kultūrinėje srityje. Sakysim, randame nedidelį lietuvių telkinį, kuriame gyvena paprastesni žmonės, o tarp jų terpiasi vienas ar keli kultūrininkai. Už-

Žiemos ir karo aidai italų poezijoje

SALVATORE QUASIMODO

SNIEGAS

Artėja vakaras: jis vėl palieka mus, mylimus žemės paveikslus, medžius, gyvulius, vargšus žmones, įsuptus į kareivių mūšines motinas, nuo ašarų tapusias nevaisingom. Ir kaip mėnulis, sniegas apšviečia mus nuo pievų. Ak, tie mirusieji! Jūs užgaunate kakta, jūs giliai pažeidžiate širdį. Kad bent kas suriktų tyloje, tame balkam palaidotųjų rate.

ZIEMOS NAKTIS

Ir vėl žiemos naktis, Ir tamsus miestelio bokštas su savo laikrodžio dūžiais, ir migla, kurioje skęsta upė, paparčiai ir erškėčiai. O bičiuli, tu praradai savo širdį. Lygumoje jau nebėra vietos mums. Čia tyliai tu apraudi savo žemę: Ir vilko dantimis kandžioji spalvotą skėpetaitę. Nepažindink berniuko, kuris šalia tavęs miega, nuogas kojas sukūšęs į duobę kertėje. Nickas mums neprimena motinos, nickas mums nepapasakoja šeimos sapno.

Salvatore Quasimodo, italų poetas, Nobelio premijos laureatas.

LUIGI FIORENTINO

SNIEGO BALADĖ

Sniegas.

Nuovargis.

Baimė.

Kolona jau žygiuoja per sniegą. Žingsniai sniege. Varovų botagos: Los! Pirmyn, greitai! Žemas dangus. Vėjas virš sniego. Aidinti, begalinė lyguma. Per ilgus mėnesius susikaupęs alkis. Tas, kas išvirsdavo, tapdavo akmeniu sniege. Ir los! Ir dar los. Ir visad los. Kolona žygiavo per sniegą. Kareiviai, pulkai, išbalę vaiduokliai, sučiulptom lūpom, sniege, sustiklėjusiom akim, sniege.

tektų vaikų šeštadienei mokymams, bet nėra kas jų organizuoti: paprastesnieji nesugeba, kultūrininkai darbo nesima. Ir kas šiuo atveju svarbiau: save kultūrininku laikyti kitų ir pačių vaikų sąskaiton, ar atžalynui paaukoti kelias valandas savaitėje?

LB uždaviniai yra sunkūs, komplikuoti, mūsų visuomenės psichologija sudėtinga, stipri teigiamomis ir neigiamomis sąvybėmis. Taigi, ir nuovargis didelis, bet niekas be poilsio negali dirbuoti. Tačiau poilsį, viename darbe pavargus, galima rasti kitame užsiėmime.

— Kas aplamai šiandieniniame mūsų kultūriname gyvenime Jus labiausiai džiugina ir kas kelia susirūpinimą?

— Pažangos klausimas buvo, yra ir bus didžiausias rūpestis.

Nedžiugina ir puolinėjimai, kuriuose retkarčiais visai nematoma gerų taškų ir ieškoma vien klaidų (tai tinka visuomeniniam ir kultūriniam gyvenimui). Jei kas kam nepriimtina, tuojau išnešamas sprendimas: viskas blogai, lyg kultūrininkas galėtų jausti, ko kiekvienas nori, arba visus be išimties būtų galima patenkinti.

Kartais susidarydavo įspūdis, kad kultūrininkai tolsta nuo visuomenės. Tekdavo pribijoti, kad neatsitiktų tas pat, kas įvyko su vyresniąja išėjimo: prasi-mušę (advokatai, gydytojai, kunigai, net laidotuvių direktoriai) masę paliko, į ją žiūrėjo tik kaip į asmeninės naudos šaltinį, ir visuomenė ėmė stipriai nykti. Tačiau paskutiniu metu jaučiamas kultūrininkų "demonstracija", "grįžimas į liau-

ti". Jaučiama ir didelė pažanga, mums rūpinomomis temomis rodantis leidiniais anglų kalba, kurie išveda iš uždaro pasaulio. Tai patys didžiausias džiaugsmas.

*

O literatūros bičiuliams ir visai lietuviškajai visuomenei, tikime, bus taipgi nemažas džiaugsmas kovo mėn. 14 d. su-tikti laureatą Chicagoje, dalyvauti premijos įteikimo iškil-mėje, o taipgi ta proga jau įsi-gyti ir premijuotąją knygą. Ju-biliejinė literatūros šventė - koncertas prasidės Jaunimo centre kitą sekmadienį 3 val. popiet. Šventės programoje dalyvaus taipgi Clevelando vyrų orkestras. Tad iki malonaus susi-tikimo tenai.

Vertė P. Gaučys

Nelaimė bulviakasyje

VYTAUTAS VOLERTAS

(Ištrauka iš premijuoto romano "Pragaro vyresnysis")

Jau pirmų pirmiausioji brėkšta skelbė skirtingą dieną nuo buvusiojų. Rytuose papilkėjo dangaus krašteliui, ištryško kelios šviesios juostos ir, aukštyn platedamos, išsitempė lenktame skliaute. Vietomis užsikirtusios, liejosi balkšvais tvenkiniais, bet kitur nėrė tiesiai, be kliūčių. Kad pamatytumei, kur jos baigiasi, reikėjo net galvą užriesti. O pilkuma ryškėjo, plėtėsi, tarsi potvynio vanduo. Atrodė, už akiračio net girdėjosi siaučiančios šviesos šniokštimas, net jautėsi skylinėjančių debesų trąskėjimas.

Kai patekėjo saulė, danguje atsivėrė daugybė nubrizgusių, nuolat kintančių kraštų gilių, šviesiai mėlynų šulinių. Kraštai siūbavo,

vaikščiojo, judėjo, duobės tai uždengdamos, tai ant jų užtraukdamos permatomus pūkinius šydus. Tačiau mėlynumas be atvangos plėtėsi, ir pusryčių metu virš galvų vėlėsi tik atskiri kalnai, rytuose visai balti ir minkšti, lyg išplauta vilna, ir vakarus dar juodi, nusibairste kietais grumtais.

Mieste negalėjai atpažinti žmonių: vaikščiojo palengva, išdidžiai, žvalgydamiesi aukštyn, nekreipdami dėmesio į šaligatvių įdubimuose susirinkusių lietaus vandenį. Lyg vakarykščiai susitraukę, nusmurgę gyventojai būtu į kitas respublikas išsikėlę, o jų vietą užėmė nauji.

Pakito ir Sartušio kolūkis. Nors debesų luitai padangėje vartinėjosi gana greitai, pažemėję vėjo nesijautė. Ežero veidrody galėjai ste-

bėti visą aukštybių dramą. Vanduo buvo pakilęs, karklai braidžiojo iki pažastų, švendrės vos įstengė paviršiuje išlaikyti nujuodusias galvas.

Sodybos panėšėjo į gerai pailsėjusias, išsimiegojusias, pakelę apsedusias našles. Stogai mirgėjo šlapiais geltonais lapais, tarsi skarelėmis aprištos moteriški galvos. Bet sodeliuose jau matėsi kiaušiai. Vėjas ir lietus buvo juos prareinę, tik atsivėrusiais tolimais vaizdais kai kur šakose dar grožėjosi užsilikę skurdeis obuoliai. Už ežero įlankėlės, prie pat vandens, mūro kilo tankus eglų trikampis. Jin smigo vieškelio kaspinas, dingdamas už juo viršūnių, bet kitoje pusėje vėl greitai išsinerė laisvėn, klupsčiu lenkėsi aukštyn ir kopė lopsinčion įkalnėn. Atgairėje mėtėsi žemoki krūmai, jų užnugary šovė du lieknai topolai. Lyg fabriko kaminai, dangun įsirėžė. Ten tūpėjo kupstas sodybos medžių. Toliau buvo matyti miškeliai, net už akiračio nusirita, ir visos šis pasaulis, apviręs aukštyn kojomis, atsivietė ežere, nusidriekdamas iki pat jo gelmių.

Sodeliuose slapinėjo privatiniai paršiukai, springdami pūvančiais vaisiais, styplinėjo

vištos, retkarčiais iš nuobodulio garsiai sukdakindamos. Šunys, išsipurvinę papilves, tupinėjo ant slensčių akmenų, ar net ant prie-svirnių užlipę, ir išdidžiai žvalginėjosi. Kartais pašokdavo, leisdavosi prie vištų ir paršiukų, bet tik juokais, — kad savo galią parodytu, kad žemesnieji tvariniai jos nepamirštu. O vieškely tviskėjo balytės, išsižiūrėjusios dangun, besidžiaugdamos jose atsispindinčių mėliu.

Lyg ne ruduo, ne bulviakasis būtų, — taip viskas keistai ir iškilmingai atrodė šį rytą. Bet žemė buvo pažliugusi, pievos mirko drums-tam vandeny. Enant reikėjo taikyti koją, kad neįklimptum, nesušlaptum.

Kolūkyje pakilo tokia brūzdis, jog visas komitetas net šniokštė bėgiodamas. Darbui pasiruošta, mašinos sutvarkytos, žmonėms apskelbta. Lietus ar giedra — šiandien jau vis kyštelėjo saulė, žmonės sukilo, sušoko ir tuojau daužėsi į laukus. Antanas kelis kartus sunkvežimiu susimėtė į miestelį, privežė vaikų, nemažą būrelį nepažįstamų vyrų, moterų, o po pietų nuo autobuso atplėškino ir Meilų su moterimis.

Šie vėlyvieji svečiai tą dieną bulvių dar

nematė. Visą laiką prasėdėjo kontoroje, prie jų prisijungus anksčiau iš laukų grįžusiam Sartušui.

Kas gero mieste, kas gero kolūky, — kelias valandas praspasakoję, prakalbėję, džiiovindami puslitrį. Bet Stasė nė sekundę nepasuko nuo lango akių. Ten vaikštinėjo žmonės, praidavo vyrai, moterys, — ką žinai, gal netyčiomis pamatys, ko jai reikia?

Ne, nepasitaikė. Iš tikrųjų, buvo juokinga ir tikėtis. Sėdėjo ne kelių hektarų sodybos troboje, valstiečio visai šeimai po kiemą maišantis, bet kolūkio kontoroje. Čia dideli žemės plotai, gausybė žmonių.

Nepasitaikė. Temstant ji nusuko akis ir užgirdo pirmininką skundžiantį vyresniais darbininkais, kažkada savuose laukuose ūkininkavusiais, — kasdien nepatenkinti, dantimis griežią; tik jaunesni, anų laikų neatsimena, esą ramūs; atbūna savo laiką ir, nieko nepaisą, traukia namo.

Kas jai kolūkis, — tegriežia dantimis, jei kam patinka, — atvažiavo ne svetimų rūpesčių klausytis, — atvažiavo gelsėti ramybę, — ir Stasė vėl įsispaudė langan.

Aikštelė (buvęs sodybos kiemas), sutekė (Nukelta į 4 pusl.).

Nelaimė bulviakasyje

(Atkelta iš 3 pusl.)

jusi siauran keliukan, bėgo aukštumėlen. Pro kalnelį išsistiepus kažkieno kaminėlis pulsavo dūmų pluošteliu, šalia jo rinkosi būrelis išsitarusių medžių viršūnių, matėsi saulėleidžio paliktas raudonumas, vietomis debesėlių lopais paterliotas.

Viskas čia svetima — ir kalbos, ir langas, ir aikštelė. Tik raudonumas su kamino dūmais atrodė savi. Rudens vakarai visais laikais sukeldavo tą pačią melancholią — kai basa šokuodavo tėvų laukais, kai gimnazistė degdavo ateities spėjiojimuose, — ir senatvėje eđė vienodas liūdesys, — ateina vakaras, ji seka naktis, tada aušta diena, tik gyvenimas vienas, tik po jo nieko nebus.

Dūmeliai draikėsi virš aukštumėlės krašto, kontoroje kalbėjosi Meilai su pirmininku, ji žiūrėjo pro langą, už kurio daiktų kontūrai sparčiau ir sparčiau liejosi tamsumon.

Po nuobodoko svečiavimosi kolūky sekanti diena kilo ramiai, kukliai. Ne taip, kaip vakarykščioji, jau iš tolo besisukelianti, dėmesio reikalaujanti. Šlyt saulė nesirodė, skliautas švito vienodai, visoje pusėje virš galvų tiesėsi bekrastė pelenų jūra. Tylī jūra. Neviliojanti ir negrasinanti. Vėjas nesiblašė, medžiai šakomis liejosi padangėje, lyg prilaikydami skliautą. Ir kelias sulėtėjo, palengva vinguriuodamas, ir paežerės atkalmėlės tįsojo, aukštyn nesiverždamos.

Gulėjo išskleista, pavargusi žemė. Tarp jos plynės ir aukštybių kalvos, gojai šodybos atrodė tokie nežymūs grubumėliai, jog reikėjo stebėtis, kodėl vėjas, turįs tiek erdvės, kartais kabinais už jų ir drumščia tvarka.

Tačiau, arčiau žemės plutos pasilenkus, ši ramybė atrodė kitaip. Valtiečiai skubėjo į laukus, kuriuose nuo vakar dienos nekantriai laukė dumblinos, apskretusios mašinos, ejo susisriete, susikūprinę, maklino, slidinėjo įmirksiusiais takais, ir nė vienas nelenkė pakelės akmenis, i į nepadaužęs moliu aplipusių kojų. Iki pusės blaizdų susipūrinę, brido galvoda-miai, kaip atrodys, dienai užsibaigus. Sučerškus, suūžus metalui, rinkikiai lenkėsi žemyn, o ten reikėjo nagaš graibytis, nes išraustos bulvės nesiskyrė nuo grumstų.

Aldona maišėsi vaikų ir moterų būry. Stasė, tarsi kieno pašumta, išsiveržė priekin.

Jaunesnei ėjosi geriau: mitresnė nugara, nesunku susiriesti. O Dimšaitė jau po valandos varstė dygliai. Bet dirbo, pluošo, vis keldama aukštyn galvą, vis slapčia besivaižydamas, ar nepamatys Rukšio. Tyčia laikėsi arčiau bulviakasės, — reikėjo nusikratyti melu, kai apsispręsta naujan butan įžengti su geležinkelio, — dygliai varstė nugara, krypinėje bātai, — pasitaikė biaiuri žemė, — kur jis dingio, kur tasai pasitūlīs?

Užėjo pietų metas, apriomo niršatis. Bet diena nepasikeitė. Ir dabar laukuose viešpatavo drėgmė persisunkusi tyla, iš viršaus taip užspausta skliauto, kad šakos, ištrigusios pilkame danguje, nepajėgė kryptelti. Jei kas garsiau šūkteldavo, balsas užgesdavo, nepajėgęs nė varsnėlės nuriedėti, užduisdavo be skambesio, be aidų.

Kai vėl reikėjo judėti, Stasė negalėjo atsistieti. Taip gal buvo geriausia — rankos makalojo pažemėje, rankos pačios graibė bulves, — jau net akys prō juodus skritulius mažai matė, — taip buvo geriausia, tik reikėjo stebėti žmones, — kur tas pasitūlīs dingio...

Paslydo kojos, ir ji sugniūžo. Rankomis besiramstydamas, kėlėsi vieni kartą, antrą ir trečią. Bet sudrėkus dirva, molienos lopais numėtyta, nepaleido. Buvo nepatogu, — kas girdėjo, suaugusi moteris, dar nė visiškai metų pakirsta, purve kapstėsi, — buvo tikrai nepatogu, ir pastangos didėjo. Batai pynėsi, kryo, kiekvienas bandymas ją nedideliu šuo-liu išmesdavo priekin, — baisi gėda, tegul kurl! — ji vis yrėsi pirmyn paskui bulviakasį, kuri baro gale lėtėjo ir jau beveik visai sustojo, nes darė lanką, — tuo metu bulviakasė suko rata, artimiausi rinkikai, vos atsitiesę, nespėjo suukti, mašinos valdytojas ant žemės ro-pojančios Stasės nepastebėjo, ir kablys tvojo Dimšaitė nugaron.

Aplinkiniai ėmė rėkti, vaikgaliai leidosi tolyn, moterys, besidangstydamos akis, bailiai slinko prie nelaimės vietos, — darbas nelauk-tai užsibaigė.

Darbas užsibaigė, tegul kur. Dimšaitė jau buvo apsupę tankus žemėtos minios lankas. Visi prasižioję tylėjo, o žinia sklido po laukus, ir iš tolimesnių kampų bėgo žmonės. Ji gulėjo rami, ant nugaros pūpojo kablės suveltų dra-bužių gniūžulys, ji gulėjo susirietusi, purve užslėpusi veidą. Gniūžulys jau drėko, rauda.

Štai atkapsnojo Meilus su Aldona. Bet ir jie sustojo išbalę, tarsi atsitenkę sienon. Tik brigadininkas nepametė galvos. Apsisuko, leidosi prie lauko kelely palikto motociklo ir nu-marmėjo kontoron. Iš ten greitai per duobes atlinkėjojo pirmininko moskvičius.

Pakėlė ją nešti automobilin, bet su kiekvienu žingsniu iš drabužių gniūžulio pliūp-čiojo tamsus raudonumas.

Miestelio ligoninė gabenti buvo betikslės pastangos, — neliks nė lašelio kraujo. Tik iki kontoros prisikasė. Buhalteris nužerė ant suo-lo ištaršytas knygas, patiesė suveltą maršką, ir vyrai atsargiai paguldė ligonę.

— Važiuojam! — įsakė pirmininkas. — Mes gydytojo ir milicijos, o jūs Žvaliauskienės. Tu, Vincai, su Antanu lėk senės, — paliepė brigadininkui, pats su Meilais išskubėdamas.

Stasė liko ant suolo, apsupta žmonių. Tik dabar ji atvėrė akis ir pajudino lūpas.

— Kalba! — sūnerimo Kašelinis. — Ka, kas? — prisilenkė artyn, ir ton pusėn nusviro visa minia. — Nesuprantu, dar sakykite.

Dimšaitės kūnas pasitampė, ir Kašelinis nugirdo:

— Kuniga...

Apstulbo žmogus, o aplinkiniai ėmė jį tam-pyti už skvernų.

— Ko prašė? Vandenio? Vandenio nori, ieškokite... Atsigeriti nori.

Visi susiūbavo, keli metėsi per duris van-dens ieškoti. Stasė vėl prakalbo:

— Kuniga...

Kontora nurimo. Nesigirdėjo šnabždesių, kvėpavimo. Praėjo kelios akimirkos, ir per slenkstį įsibrovė kibiru nešinas Petkus.

— Ne šito... Kunigo, — sulaikė jį Kašelinis.

Apstojusių veidus pertraukė nuostaba.

— Negalima kontoroje.

— Taigi. Jei ir leistu, kur gausi? Morkūno nėra.

— Dieve, mano, kunigo.

— Matai, kas dedas.

— Kunigo šaukiasi. Tokiais laikais, dar iš miesto.

Štai įsiveržė brigadininkas, prieš save stum-damas Žvaliauskienę. Tiesiai iš daržų ją atsi-vežė, kur šiandien skubiam darbui susiprašė ir pensininkus. Už jų grūdosi moterys, vaikai. Išgirdę žinią, paliko burokus, suvirto sunkvė-žimin ir atsibeldė. Visi netilpo, didesnė pu-sė liko kieme, o ten, pačiam būrio gale, ma-tėsi Rukšys.

Žvaliauskienė pasilenkė ir ilgai, ilgai žiū-rėjo į guliniąją. Tada atsitiesė, įdubusiomis, užsimaukšlinusios skarelės paslėptomis akimis nuvedė susirinkusius ir paskelbė:

— Neišlaikys, kraujo neturiu. Po suolo šitokis klanas, rūbai kaip iš durpynės trauk-ti.

Mažam senės veide judėjo gausybė raukš-lių. Jos rangėsi, lipo viena per kitą, tarsi kas būtų sufudinės kirmėlyną.

Visi jautė, kad Žvaliauskienė sakė teisy-bę, ir tik dabar pastebėjo klaną, tik dabar pamatė išbaliną.

Žvaliauskienė nemelavo.

Minia užgruvo tyla. O per duris keliavo šnibždėjimai, kuriuos smalsiai graibstė kieme susirinkusieji.

— Neišlaikys.

— Sako, bulviakasė padarė.

— Atvažiavusi iš miesto.

— Kunigo prašė. Ale kur ji gausi? Mor-kūno nėra.

— Kraujas ištekojo. Neišlaikys.

Rukšį supurtė drebulys. Jo užslėptam gyve-nime buvo pirmas atvejas, taip šaukšiasis pa-reiģos.

— Jei Morkūnas, gal kaip nors... Dabar baigta, — vaikščiojo pokalbiai.

Rukšys dar toliau atsitraukė. Ištiesęs veidas virš palinkusių galvų atrodė lyg supurvinta vėliava. Galvojo jis apie pirmininko išpėji-mą, — jei tylės, bus gerai.

Ar žmogui, mirty ieškančiam dvasininko, tiek jo reikia, kad šitokią auką atiduotum?

— Iš miesto. Bulviakasė padarė, — aiški-nosi susirinkusieji ir stengėsi pasizvalgyti, kas vyksta viduj.

Rukšys stovėjo tiesus po tamsejančių dan-gum, pokalbių nesiklausė, — jis gaudėsi spren-dimo.

(Tėsinys knygoje, kurią jau bus galima įsigyti laureatui premijos įteikimo šventėje - koncerte kovo mėn. 14 d. Jaunimo centre, Chicago.)

Scenos iš A. Strinbergo "Sapno" pastatymo Paryžiuje.

ANTRO PARYŽIUN ATVYKIMO PROGA

(Atkelta iš 2 pusl.)

rokai komplikuoja, jei bent 120-000 mašinų pasirodo gatvėse. Ta-čiau pėstiams paryžiečiams suteikiama nepaprasta privilegija: pa-ženklintoje vietoje gatvė skersai pereiti. Tiesa, kai kur yra elekt-ra apšviesti išpėjimai: "pėsti susi-lauko" arba "pėsti gali eiti", bet paprastai atžymėtai linijomis ruožais, nežiūrint automobilių ir autobusų smarkaus išibėgėjimo, galima drąsiai žengti: vos tik bent vienas pėsčias žmogus pasi-rodė leistiname perėjimo tarp dviejų linijų ruože, visos mašinos būna paliečiamos stabdžiu. Ir stiprus judėjimas, tarytum, ma-giškai sustabdomas, kol nevido-nas neatsiduria antroje gatvės pusėje. Ne kartą stebėjau auto-mašinų stabdžiais ir jų tobulumu.

Pasaulio problema, berods, su-daro moterų sljonių ilgis: virš ke-lių, žemiau klupsčio ar iki kul-no? Paryžiuje dominuoja vadina-mieji "midi" tuos sijonėlius, įvai-riausios medžiagos ir skirtingo su-kiropimo, su tikra elegancija jau dvi visos jaunos paryžietės. Va-kare teatre ar atstatinkamoje aplin-koje pamatys ir vadinamus "ma-xi". Niekur neteko matyti "mini" atgyvensenos. Gal vėsesnis oras nepatiria, o gal mada jau nu-slinko į užmiršimą. Betgi "midi" sijoną paryžietė nešioja su tikru pasigardžiu, kad vargu kito didmiesčio moters šiuo atžvilgiu sugebėtų pralenkti. Čia, žinoma, prašneka asmeniškai paryžietė-mis susižavėjimas ir, skaitytijos šių eilučių tiekėjui gal nedarys priekaišto.

Leisdamas sau pasilsėti, užėjau kavinėn. Kaip tik pasitaikė įmo-nėse ir įstaigose darbo baigimo metas. Sėdėjau prie didelio lango ir stebėjau einančius, ypač prisipažįstu, praeives. Veik kiekviena jų buvo kažkaip skirtingai apsi-rėngusi, lyg savo veidui bei figūrai pritaikyta kūno apdanga. Me-džiaga dažnai pigi, paprasta, o drabužio dėvėjime — dailumas, išradingumas, įgimtas skonis. Ta-čiau esu nuklydęs į netinkamą te-matiką — baigiu.

Ir po mėnesio pertraukos besi-dairydamas, matau gatvėse jau-nimo gausybę. Tačiau, jei ir pasi-taiko retkarčiais neblaivių ar hi-piško nusiteikimo jaunuolių, tai jau tikrai svetimsaliai! (Sakoma, jog hipinio raugo prancūziškas atžalynas iškeliauja į užsienius.) Jaunuoliu, poromis, būriais, pil-ni kinematografai, kavinės, baro užuovėjos. Suprantama — vaka-rai, kai tilsimasi nuo mokslo, dar-bo arba kitų dienos rūpesčių. Prie kiekvienos merginos šono būtinas pastovus ar laikinas ado-ratorius. Regi ir pulką tokių pore-lių. Ir tai kasdien, ne vien šven-tadieniais. Meilė ar draugavimas čia vaidina vyraujančią rolę — nesigilinkim.

Šios apybraižos rašytojas (ir tikrai ne iš snobizmo arba iš ne-protingos ambicijos) dulinėji-muose buvo skatinamas domėtis

nūdijos teatrų bei jo naujomis besikeičiančiomis išraiškos formomis. Tik kur šį kartą kreipti žings-ni? Didieji Paryžiaus dienraščiai deda skelbimus mažiausiai pen-kiasdešimties spektaklių. Pasirenku iš pirmo žvilgsnio nesuderina-mus.

Apie reikišnius, neturinčius tiesioginio ryšio su menu. Sumoderninta teatro kasa, tautinės gvardijos budrumas, publikos nelauktas elgesys. Ilgakojų vargai. Pastatų senumas. Komercinis sceninio meno pobūdis.

Kai vaizduojamas teatro kara, mintin atskuba mažas langelis, už kurio, nelyginant zoologijos sode, tupl paslaptinga būtybė, ga-linti (arba nenorinti) už pinigų duoti pageidaujamą (ar visai ne-gaistina) spektakliui bilietą. Toji esybė sugeba bilieto ir neparduoti.

Pirmą reformuotą teatro kasą esu pamatęs valstybiniame "Co-medie Française" teatre: prime-na banką ar kontorą. Už ilgo pre-kystalio patrauklios moters par-davinėja bilietus būsimiems vai-dinimams, paslaugiai ir paslapto-mis ištraukdamas iš pastelės. Be abejo, pasilieka įprastas sekretus bilieto pirkimo procesas, betgi erdvioje, aukštų lubų būstinėje. Pirkėjas, taip sakant, gali įvertinti kasininkų ne vien veidus, o ir figūras. Tai, be abejo, sudaro progresą. (Nota bene: įprasto pa-

vidalo kasa tame teatre irgi egzis-tuoja: ten atliekamas ar stovimas vietas tikisi gauti gatvėje "eilitė-ję" bestovįs jaunimas.)

Šiaip Paryžiaus teatruose, be tradicinio kasos langelio, yra dar ir kita bilietų rūšiavimo ar jų skirstymo instancija. Paprastai būna dešinėje pusėje, kur aukštai iškeltoje plačioje katedroje sėdi du (o kartais procedūroje daly-vauja net trys) imponuojančios išžiūros piliečiai. Panašūs į rim-tus profesorius, teisėjus ar patiki-mus bankininkus. Jų pareiga iš-skirstyti žiūrovus po visą teatrą, nurodyti vietas studentams ir ki-tos kažkokios svarbios, man vienok misteriškos funkcijos.

Kiekviename didesniame Pary-žiaus teatre: vestibulyje, ant laiptų, visuose pastato aukštuose matome augalotus, mėlynomis išieginėmis uniformomis, balto-mis prištinėmis, geros mitybos, i-dealiai nusiskutusias Tautinės gvardijos karius. Juo erdvesnis teatro pastatas, tuo jie gauseni. Mandagūs, išpūdingi neatsisaką suteikti paslaugą. Naiviai klaui-siu: "O kam šie vyrai čia reika-lingi". Gaunu atsakymą: "Ar ne-žinai, kiek Paryžiaus teatruose is-torijos bėgyje buvo samyšių, muš-tynių, pervartai skatinimų? Nesame dar užmiršę nesenu įvykių, kai studentija okupavo teat-trus". Po šio aiškinimo ir man pasidarė aišku.

Ir lietuviai, matau, kai kuo čia nepralengs paryžiečių. Pradžia spektaklio gali būti skelbiama aš-

tuntą, pusiau devynių, devintą žiūrovai, kaip taisyklė, privalo vėlintis, ir, matyt, dėl to neretai ir vaidinimas prasideda net pus-valandžiu pavėluotai: laukiama, kol susirinks publika. Ir tai, ro-dos, vienintelis Europoje didmies-tis, kuriame yra įsivyravusios "lietuviškos" pasivėlinimo tradi-cijos.

Daugumos Paryžiaus teatrų rū-mai yra seni, nemodernizuoti, at-sitinka susilaukti ir nepatogumo. Ne vienam ilgakojui nepatariu naudotis balkonų ar ložių pirmo-mis eilėmis. Kaina aukšta, o kūno galūnėms įsisprauti nėra vie-tos! Mano palydovas dailininkas Žibuntas Mikšys tikino, kad se-niau žmonės būvę žemesnio ūgio. O man ten sėdėti vis tiek bu-vo gryna kančia.

Tik abi Operos ir Comedie Francaise yra valstybės išlaiko-mi teatrai. Du gauna subsidijas, o kiti vėrčiasi, kuris kaip išmano. Toks komerciškas, enterprizinis pobūdis atrodo visai normalus, vi-siškai įsiplietinės. Teatrų pasta-tai nuomojami sezonui ar atski-riems pastatymams. Rangovams lieka vien galvosūkis, kuriuo bū-du ne vien išmokėti sutartimis garantuotas sumas, bet ir susi-laukti asmeninio uždarbio. Tai ir padeda klestėti vadinamiesiems "bulvarų" teatrams, kuriuose re-per-tuaras ir scenos menininkai garantuoja tvirtas pajamas ir il-gesnį žiūrovuose atrakcijos laidą.

Dviejų moterų sceninė pergalė. Dieninis ir vakarinis spektakliai Meljero namuose. Po Šekspyro tegu būna Ionesco. Tas pats 4,900 vaidinimas toje pačioje pastogėje. Sentencijos apie laikmečio diktatus

(Nukelta į 5 pusl.)

SVARBU!

AUTOMOBILIAI

!

LIETUVA

Tik trumpam laikui.

MGSKVITCH 408IE \$2,875.00

ZAPOROZHETS ZAZ 996 \$1,895.00

Jų yra labai ribotas skaičius

— dėlto, NELAUKITE.

UŽSAKYKITE DABAR.

UŽSAKYKITE TIK PER

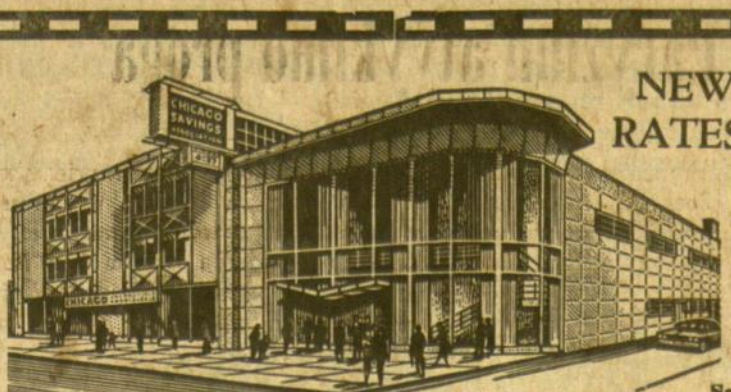
INTERTRADE

EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street

Penktas aukštas

New York, N.Y. 10010

NEW RATES

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

6% PER ANNUM
OF \$5000.00 OR MORE
ON CERTIFICATES
2 Year Maturity

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000.00
One Year Maturity

5 1/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000.00 OR MORE
6 Month Maturity

5 1/4% PER ANNUM
ON 90 DAY NOTICE
PASSBOOK ACCOUNTS
\$100.00 Minimum

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings & Loan Assn.

JOHN PAKEL, Sr., Chairman of the Board

MRS. PHIL. PAKEL, Pres.

6245 SO. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P.M. to 8 P.M. Tues. 9 to 4. Thurs. and Friday 9 to 8. Sat. 9 to 12:30

Dariaus Lapinsko akustinė dramos vizija ir Čiurlionio "Jūros" lašai

Mintys p. "Margučio" koncerto vasario mėn. 27-28 d. Chicagoje

Realizmo tradicijų scena siunčia žiūrovui džiaugsmą ir malonumą, o vyraujanti aištri logika užmezga emocinį dialogą su auditorija. Avangardo teatro leitmotyvas — atvirumas viskam: nemeluok sau, nemeluok ir kitiems. Gana nešioti veidmainį ant rankų, giedoti himnus ir garbinti herojus. Mus spaudžia žemės rutulio rūpesčiai. Mums rūpi jos likimas. Mes mokomės kaip išsprogdinti samokslą, kuris kovoja prieš laisvę, tiesą ir meilę. Taip prasidėjo su "Maru" Dariaus Lapinsko totalinis teatras, triukšmingas, šokiruojantis jo credo.

Vietoje žadėtos operos "Amadear" išvydome praeitą šeštadienį Marijos auditorijoje naują Lapinsko "Il Vigilante del Mare" veiklą, sekant sivilinancius Sismo Kudirkos pėdsakus Amerikos pakrantėje.

"Aš bandau atspėti, mano fantazija bando užlopyti nežinios spragas", aiškina pats kompozitorius, autorius ir režisierius. Veikale nėra herojų, nei jų charakterių atskleidimo, bet išamžina brutalumas, popierinis humanizmas ir neapykanta. Pralaimi visi, ir svarbiausias dramos ak-

BALYS CHOMSKIS

centas: pralaimi aplamai žmogus. Po to seka rankų nusiplovimo satyra, ir kartu tyška kraujo lašai, tapydami žemės žemėlapi. Istorijs nebaigta. Kaip nėra dramoje herojų, taip nėra ir pagrindinio, ar vadovaujančio jos elemento. Muzikos skeveldros, laikraščių citatos, poetų eilėraščiai, liaudies dainos ir jų suskaldyti gabaliukai, filmas, skaidrės, šviesos efektai ir veikėjų trupė interpretuoja Lapinsko akustinę dramos viziją. Spektaklis — šaltas, disciplinuotas, kai kam sunkiai pagaujamasis, bet įdomus savo lakia vaizduote ir logiška forma.

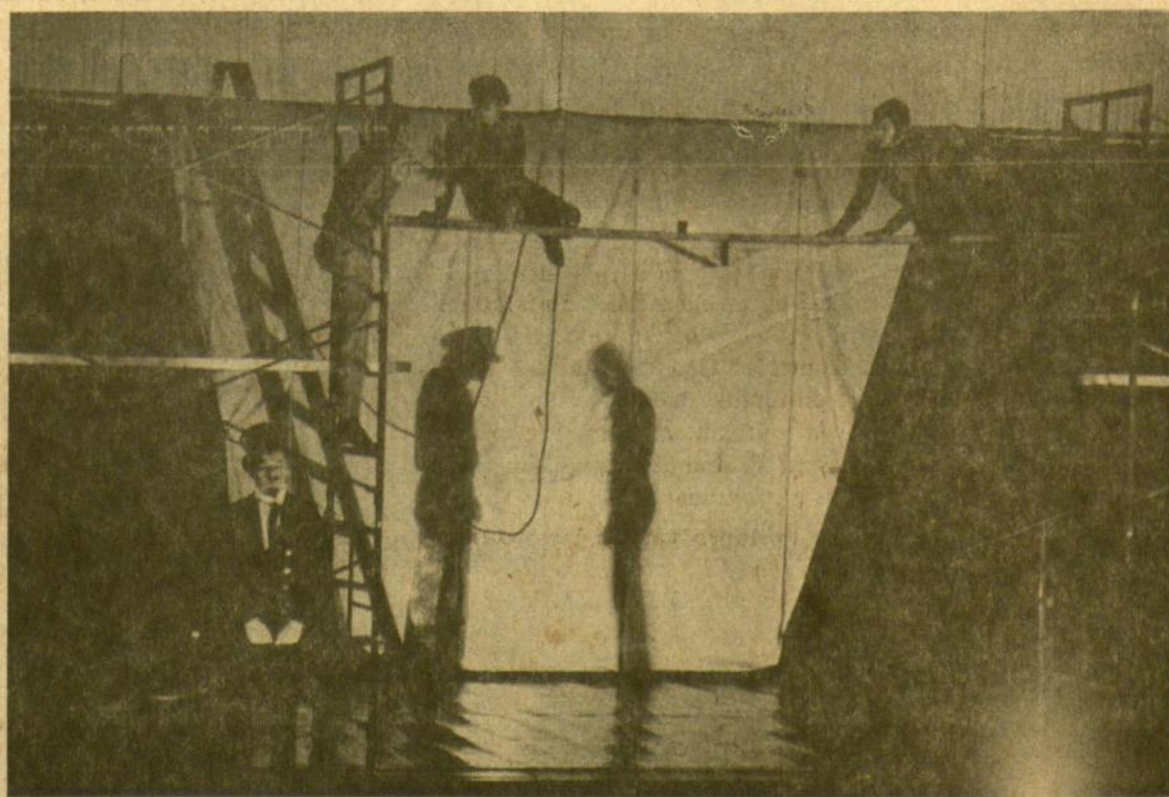
Čiurlionio simfoninė poema "Jūra" su kameriniu orkestru, aprausta baletu ir skaidrėmis, nustojo savo vertę, palyginus su Lapinsko "Infinitas VII". "Jūra" čia virto tik visko primestu, nusekusių tvenkinių. "Infinitas VII" — solidžiu kūrinio, vieningu muzikos ir baletu triumfu. Visų pirma, lietuvių visuomenė dar mažai pažįsta šią simfoninę poemą. Pernai rudenį dirigentas Vytautas Marijošius įžiebė mūsų ose-

pirmąją meilę "Jūrai". Kad poema skambėtų ir jūra mąstyti, jai yra reikalingas pilnas orkestras.

Violetos Karosaitės bandymas interpretuoti Čiurlionio daile šokiui yra labai įdomus sumanymas, galis įkvėpti kurį nors kompozitorių kurti muziką.

Choreografas Richard Arve kūrė baletą iš Infinitas VII muzikos, iš kurios savaime išaugo vieningas, naujas kūrinys. Baletu fizinė ir psichinė dinamika kontroliuota, puikus balansas tarp emocijos intelektualumo. Richard Arve, būdamas pats geru šokėju, paruošė baletu trupę efektingai su ryškia menine forma. Darius Lapinskas, kaip dirigentas, mano nuomone, turi aiškų talentą kamerinei muzikai ir tai plačiaja prasme. Jo vidujinis subtilumas, frazei jautrumas, skonis ir natūralus ritminis pulsas duoda jam galimybės veržtis į dirigavimo karjerą. Koncertas pradėtas Ponchielli uvertiūra iš operos "Il Lituani".

"Margutis" ir jo vedėjas Petras Petrutis gali šiandien lengvai ir pamaldžiai atsidusti: žmogus ne vien duona gyvas.

Scena iš premjerinio Dariaus Lapinsko "Il Vigilante del Mare" pastatymo Chicagoje. Nuotr. Virgilijaus Kauliaus, S. J.

Tobuliausia atrodo vyriausio amžiaus aktorių (vadinamų "Societaires") vaidyba.

Beje, gal reikia priminti dvi Comedie Francaise aktorių kategorijas: "pensionnaires" bei "societaires" (yra dar "Societaires Honoraires"). Trupė susidaro iš dviejų rūšių scenos menininkų, t. y. lyg nuopelnų laipsnių pažymys suskirstymas į dvi grupes. Aktorė ar aktorius po kelių debiutų angažuojamas į Comedie Francaise "pensionnaire" titulu. 8 moterys ir 12 vyrų. (Be to dar "societaire" pakeliamas tik ku-

riam tos kategorijos atstovui mirus, iš trupės pasitraukus ar išėjus į pensiją.

"Sapno" spektaklis yra originalo adoptacija. Prancūzai nemėgsta svetimos būties kopijų ir yra linke plesės turinį "Isisavinti", palikdami vien bendrąjį foną, remdamiesi psichologinėmis situacijomis, intriga ir pan.

Iš viso vaidina 35 žmonės. Societaires grupę atstovauja 3 aktorės ir 11 aktorių. Pensionnaires: 8 moterys ir 12 vyrų. (Be to dar "societaire" pakeliamas tik ku-

nes ten yra Dramos fakultetas.) Societaires vaidina ir centrinius vaidmenis ir epizodus, o pension-

naires tenkinasi trečiaeilėmis rolėmis. Abiejų kategorijų menininkų pavardės programose spausdinamos jų vyresniškumo tvarka, tai įskaitant ir nuopelnus.

Dekoracijos iš dalies fragmentinės, duodant tik aplinkos detales, bet naudojant ir suprastintą paviljono formą. Masinės scenos išplečiamos į visą scenos erdvę, efektingai įjungiant ir tiltelius. Kostiumai bei scenovaizdis dailininko Huberto Monloup, estetiški realistiniais ar plakatiniiais. Sapno "nerealybė" — Agnès (Claudé Winter) rodymas debyse ir jos suplasnojimas į žemę. Paveiklo technika pavyzdinga.

Comedie Francaise rodo jau du spektaklius (ir jau skelbia trečią) šūkiu: "Nauji prancūzų autoriai". Nukreipiau save į ant-rajį, kurį sudarė trijų pradedančių rašytojų Antree Chedid (Le

(Nukelta į 7 psl.)

TYPEWRITERS

Sales, Service, Rentals, Repairs
ALL BRANDS — including
OLYMPIA and HERMES
Typewriters — Adders
A & H BUSINESS MACHINE
3530 W. 63rd St. Tel. 925-8475

HIGH RATES

Paid Quarterly

5% PASSBOOKS \$1,000 minimum INVESTMENT BONUS PLAN	6% \$5,000 minimum 3 YEAR CERTIFICATE 5% \$1,000 minimum 1 YEAR CERTIFICATE
---	--

Savings Insured to \$20,000
Highest reserves
BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue Chicago, Illinois 60632

Dariaus Lapinsko baletu "Infinitas VII" scena Margučio koncerte, Chicagoje. Nuotr. Virgilijaus Kauliaus, S. J.

Antro Paryžių atvykimo proga

(Atkelta iš 4 pusl.)

Kai ketini pabūti Paryžiuje vos kelias dienas ir kai afišos bei spaudoje anonas masina į pusšimtį teatrų, spektaklių pasirinkimas kelia klausimą: o ką gi dabar vertėtų pamatyti? Ankstyvesnis tikslas — bent kiek pajusti, kurlink suka modernūs prancūzų teatrai, buvo iš dalies jau pasiektas. Bičiulis Žibuntas Mikšys rodo apetitą Athenee teatre Erico Westphal veikalui "Toi et tes ritages" (Tu ir tavo debesys). Autorius ilgesnį laiką yra gyvenęs Alžyre, Vokietijoje, Anglijoje, Liuksemburge ir Amerikoje. Pjesė, girdi, originali poetiniu dramatiškumu ir stiliumi. Vykstame. Veikale — tik keturi vaidmenys, moteriškas roles vaidina žinomos prancūziškų filmų aktorės Anna Karina ir Eleonore Hirt, abi vertos susižavėjimo. Patologinio polinkio pjesėje, labiau net negu filmuose, iškyla ne vien jos ekspresyvaus veido grožis, bet ir didžiulis Annos Karinos talentas. Užrašų knygelėje po spektaklio atžymėjau: "Abi — tikros didelės artistės". Nuomonės nekeičiu.

Po to užėina noras patekti į Moljero namą, t. y. Comedie

Francaise modernaus pavidalo spektaklį. Matau, skelbiamas Augusto Strinbergo "Sapno" dienišis spektaklis. Ryžtas susilaukia skeptiškos abejonės: bilietai, girdi, jau iš anksto išparduoti. Tačiau suku į požeminių traukinių artimiausią stotį, keliauju pageidaujama kryptim. Naujoviškai patraukloje kasoje, praskamba apgailestavimo frazė: "Gaila, Monsieur, bet..." Tuomet atskleidžiu profesiją, pridurdamas, jog esu trumpam sustojęs amerikietis. Idėmiai pažvelgdama į mano veidą, lyg bandydama jame sugauti amato pėdsakus, Madame siūlo prisėsti ir palaukti administracijos atstovo, kurio kompetencijoje bus bilieto gavimo šansas. Po kiek laiko atsiranda anas dauggališ pareigūnas, kasininkė išdėsto reikalą, įsai kviečia eiti pro centrinį įėjimą, kur problema bus išrišta. Einu. Kreipiuosi į dežuriantįjį prie durų imponuojantį Tautinės gvardijos vyrą, kad noriu gauti teisę prasiveržti pro plaukiančią į teatrą minią, nurodau gauti instrukciją. Prideda pirštiniuotą ranką prie uniforminės kepurės, nurodydamas, kur turiu nužgiuoti. Po trumpos pro-

cedūros, prieinu prie kito stalo, kur už 15 frankų gaunu pirmo aukšto ložės pirmos eilės bilietą. Incidentą iškeliau vien iš pagarbos profesijai, padedančiai patekti į perpildytą teatrą.

Ikurtas 1680 me'ais, Comedie Francaise tradiciniai vadinamas įkūrėjo — genialaus dramaturgo Moljero namais. Ilgą laiką praktikavo klasikinį repertuarą, ypač Moljero kūrybą. Bet šiuo metu yra praplėtęs veiklą parinkimą, lygiai ir pažengę pastatyminio meno plotmėse.

Ma'ytas A. Strinbergo veikalas "Sapnas" atsiliepia į jo simboliš kūrėjos laikotarpį. (Kaip ir kitų veikalų, turinio atpasakojima: užimtu per daug vietos. Antra vertus, jų ekspozicija neįeina į šios apybraižos pobūdį.) Comedie Francaise "Sapno" pastatymas susidaro iš prologo ir 14-os paveikslų; suski stytas į dvi dalis, su viena pertrauka. Priestatomas "La songe" pavadinimu, Raymond Rouleau režisūra (prancūzuose apibūdinama kaip "Mise en scene") rafinuotai skoninga, nepaprastai išradingos masinės scenos, ritimiški veiksmui praeivių akompanimentai ir t. p.

TRYŠ ŠEIMOS GENERACIJOS APTAR-NAUJA MŪSŲ KLIENTUS!

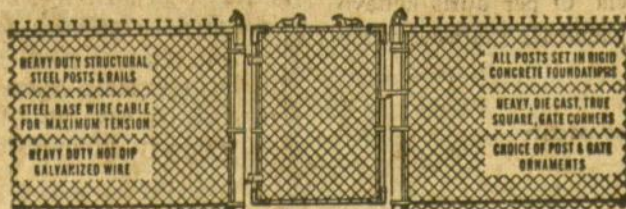

1971 Chrysler -
Newport, 4 dr.
\$3,733.00

1971 Plymouth
2 dr. \$2,313.00

BALZEKAS MOTORS
Plymouth Ford-Volant-GTX-Roadrunner-Barracuda-Duster
4030 ARCHER VI 7-1515

DENGIAME STOGUS

ALUMINIJAUS RYNOS (Gutters)
vandens nubėgimui.

Nerūdija ir nereikia dažyti.

T V O R O S: įvairiausio aluminijaus, plastikos, plieno, įvairių spalvų.

S T O G E L I A I
DURYS - LANGAI: įvairių spalvų ir kainų.

Naujausi žieminiai balto emalio ir "stainless steel" langai.

Apkalame aluminijum medines namo dalis.

KOSTAS BUTKUS

Telef. — PROspect 8-2781

SIUNTINIAI — DOVANOS I USSR

SENA PATIKIMA FIRMA

Ir toliau tarnauja vis augančiai Klientūrai, yprastu tradiciniu būdu, kaip tarnavo 40 savo egzistavimo metų.

Jei esate vienas iš tūkstančių mūsų patenkintų klientų, dėkome jums už jūsų paramą. Jei ne, prašome išbandyti mūsų patarnavimą ir tada jūs mūsų dėkositės.

PASTU GAUNAMI SIUNTINIAI TA PACIA DIENA PARUOSIAMSI PERSIUNTIMUI.

Naujausio katalogo ir naujas patvarkymų kreipklės į

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

723 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106

TEL: — 215 925-3455

NEW YORK CENTRAL OFFICE

220 Park Ave. South, New York, N. Y. 10003

TEL: — 212 982-8410

Arba i bet kurį mūsų skyriaus atstovą

PHILADELPHIA, PA. 19123
1013 N. Marshall Street
WA 5-8878

BAITIMORE, MD. 21224
3206 Eastern Avenue
DI 2-2374

SO. BOSTON, MASS. 02127
390 West Broadway
AN 8-8764

CHICAGO, ILL. 60632
4102 Archer Avenue
Tel. 254-4144

BRANCH
CHICAGO, ILL. 60622
2242 W. Chicago Avenue
BE 5-7788

CLEVELAND, OHIO 44119
787 East 185th St.
486-1836

DETROIT, MICH. 48210
6460 Michigan Avenue
TA 5-7560

OMAHA, NEBR. 68107
3524 So. 32nd Street
731-8577

PITTSBURGH, PA. 15222
346 Third Avenue
GR 1-3712

LOS ANGELES, CALIF. 90026
2841 Sunset Blvd.
213-382-1568

SAN FRANCISCO, CAL. 94122
1236 — 9th Avenue
LO 4-7981

TRENTON, N. J. 08611
730 Liberty Street
LY 9-9163

WORCESTER, MASS. 01604
82 Harrison Street
417-798-3347

GLOBE PARCEL SERVICE, INC. yra PODAROGIFTS, INC. įgaliojimų dovanų užsakymus iš Sovietų gamintų daiktų: automobilių, baldų, televizijos aparatų, motociklų, rūbų ir t. t.

ELIZABETH, N. JERSEY 07201
950A Elizabeth Street
354-7008

HAMTRAC, MICH. 48212
11415 Jos. Campau Avenue
365-6350

KANSAS CITY, KANSAS 66102
18 South Bethany
AT 1-1757

MIAMI, FLORIDA 33138
6405 Biscayne Boulevard
FB 9-8712

MINNEAPOLIS, MINN. 55418
2422 Central Ave. N.E.
(612) 788-2545

NEW BRITAIN, CONN. 06052
97 Shuttle Meadow Avenue
Tel. 224-0829

NEW YORK, N. Y. 10003
101 First Avenue
OR 4-3930

PARMA, OHIO 44134
5432 Starr Road
749-3033

ROCHESTER, N. Y. 14621
683 Hudson Avenue
BA 5-5925

VINELAND, N. J. 08360
Parish Hall
West Landis Avenue
609-691-6423

SEATTLE, WASH. 98103
1512 N. 39th Street
ME 3-1953

SOUTH RIVER, N. J. 08882
168 Whitehead Avenue
257-2113

HARTFORD, CONN. 06103
11 Charter Oak Ave.
249-6255

NAUJI LEIDINIAI

• **AIDAI**, 1971 m. sausio mėn. Nr. 1. Mėnesinis kultūros žurnalas. Redaguoja dr. Juozas Girnius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122. Leidžia lietuvių prancūzškai. Administruoja T. Benvenutas Ramanauškas, O.F. M., 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. Metinė prenumerata 10 dol.

Pirmiausia naujame žurnalo numeryje metamas žvilgsnis į praėjusius 1970 metus, sveriant ir seikėjant visas mūsų veiklos sritis. Tai rodo ir šio redakcinio straipsnio skyriai: Kol Simas Kudirkas išbudino; Visuomeninėje gyvenime; Knygos pasaulyje; Grožinė literatūra; Teatras; Muzikiniame gyvenime; Dailės akiračiuose; Mokslo baruose; Jaunimo rūpesčiuose; Kuriuos nebegrįžtamai atsivertė. Tokios "Aidų", pasakytume, metinės apyskaitos labai parankiai vienoje vietoje suveda ne vien tik informacinę medžiagą, bet ir šį minčių faktų daro vieningas ar kitokias išvadas, iškelia kai kurias sugestijas, nevengia pozityvios kritikos.

Naujos poezijos šį kartą puslapių duoda Marija Saulaitytė ir minima Friedricho Hölderlino 200 metų gimimo sukaktis. Ta proga Andrius Sietynas pateikia met šešis žurnalo puslapius Hölderlino poezijos vertimų lietuvių kalbon. Vertimai atlikti labai sąžiningai ir labai kūrybingai.

Apie dail. Anastazijos Tamošaitienės kūrybą rašo Birutė Cipliūskaitė, o Antanas Paškus užgriebia šiandien labai aštrią temą, kalba apie lytinę revoliuciją.

Apžvalginėje žurnalo dalyje rašoma apie laisvinimo politiką ir Amerikos Lietuvių tarybą, aptariamas lietuvių koplyčios Vatikane meniškas apipavidalinimas, informuojama apie tarptautinį teologų kongresą ir apie Nobelio ekonomikos premiją. Naujų knygų puslapiuose recenzuojama: K. Barėno "Tūto gaidžio metai", Vytauto Kavolio "Ar istis Expression — a Scological Analysis" ir dr. V. Micelmacherio "Medicinos istorijos Lietuvoje apybraiža".

Žurnalo numeris iliustruojamas V. K. Jonyno ir A. Tamošaitienės darbais.

• **I LAISVE**, 1970 m., gruodžio mėn. Nr. 50 (87). Politikos žurnalas. Redaguoja Juozas Kojelis, Post Office Box 34461, Los Angeles, Calif. 90034. Administruoja Aleksas Kulnys, 1510 East Merced Ave., West Covina, Calif. 91790. Žurnalo metinė prenumerata JAV, Kanadoje ir Australijoje 5 dol., kitur — 3 dol. Atskiuro numerio kaina 2 dol.

Naujo žurnalo numerio turinys: Laiškai redakcijai; Ženonas Ivinskis "Lietuvos Steigiamasis Seimas"; Bernardas Brazdionis "Vaidila Valūnas prie užgesusio švyturio" (eilėraščių, skirtas Simo Kudirkos tragedijai); Bronius Nainys "Tauta ir išeivija laisvės kovoje"; Rezolucijoms remti komitetas laimėkova ir JAV senatė; Algimantas Gečys "Jėgų telkimas Lietuvos laisvei"; dr. Vytautas Lukša "Jaunimo darbuotojų paruošimas"; Jurgis Gliudis "Epilogo" (romano ištrauka); dr. R. S. Daugvydas ir dr. M. T. Milgaudas "Rusai nužudė lietuvių profesorius"; Saulius Giedrys

"Aukštosios matematikos kėlpos" (ryšium su kvietimu studijuoti Vilniuje; Fab. Žirgulis "Už laisvę verta mirti"; Laisvinimo veiksmuose; Lietuvių Fronto Bičiulių gretose; Spauda, radijas, knygos; I Laisvę vedamieji.

• **Joseph Ehre, BALTI-SCHES SCHICKSAL**. Basel 1970. Tai prof. Juozo Ereto vokiečių kalba parašytoji ir savo mirusiai žmonai dedikuotoji, labai vaizdinga, bet ir su grynų mokslinių pamušalų parašytoji 40 psl. studija apie Baltijos kraštų (Lietuvos, Latvijos ir Estijos) istorinį likimą. Bendrai ir atskirai apie visas tris Baltijos tautas kalbant, daug dėmesio skiriama jų praeičiai ir šių dienų tragiškai situacijai. Studijoje liečiamos tiek politinės, tiek kultūrinės, tiek ekonominės sritys, nepagailint asmeniškių įspūdžių, statistikos ir šaltinių įvairiomis kalbomis.

• **MOSU VYTIS**, 1970 m. Nr. 3—4. Skau iškos minties žurnalas. Redaguoja Ramūnė Kvilytė, 5747 S. Campbell, Chicago, Ill. 60629. Administruoja Jonas Tamulaitis, 6744 S. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60636. Metinė prenumerata JAV ir Kanadoje 5 dol., Anglijoje — 1 sv., kitur — 3 dol. Garbės prenumerata 10 dol.

Žurnalas skeningai tvarkomas, gausiai iliustruotas, neužsidaręs vien tik skautiškoje temose, bet svarias ir bendresnio pobūdžio visuomenines ir kultūrinės problemas. Rodoma dėmesio ir grožinei literatūrai.

• **Dr. Martynas ir Valerija Anyšai, ŽYMIOS LIEUVES MOČIERYS** mitologijoje, padavimuose ir istorijoje. Medžiaga surinkta iš įvairių literatūrų: lietuvių, lenkų, rusų ir vokiečių. Išleido Lietuvių skautų sąjungos Kanados rajonas. Iliustravo Jūraė Batūraitė. Leidinys gaunamas ir "Drauge", kaina 7.50 dol.

Tai stambi 287 psl., į kietus viršelius įrėšta knyga, kurioje, pasitalkinant legendas bei istoriją, prie jų pridėdant dar ir savuosius autorių komentarus, rašoma apie tokias legendarines ir istorines žymiasias lietuves moteris, kaip Jūratę, Neringą, Aldoną Gediminaitę, Birutę, Vytauto išlaisvintoją Mergą, Lietuvos kunigaikštienę Oną, Gražną, Sofiją Vytautaitę, Barborą Radvilaitę, Emiliją Platekytę ir kt. Knyga vietomis labai intriguojanti, skaitoma kaip koks istorinis romanas, atremtas daugiau ar mažiau į istorinius ar literatūrinius faktus.

• **MITTEILUNGEN AUS BALTISCHEM LEBEN**, Nr. 4 (72), Dezember 1970, 15. Jahrgang. Vokiečių kalba leidžiamas biuletenio pobūdžio žurnalas, informuojantis savo skaitytojus apie baltiečių daugiau kultūrinę

veiklą išeivijoje ir kiek trumpiau paverge ote tėvynėse. Platesnio pobūdžio baltiečių suvažiavimai bei kiti kultūrinio sektoriaus pasireiškimai leidinyje susilaukia akylaus vertinimo, recenzuojamos baltiečių reikalus bei jų literatūrą liečiančios knygos. Lietuviškose naujo numerio temose pažymėtina neseniai mirusio prel. M. Krupavičiaus prisiminimas, Algio Kežio kultūrinio dokumentinio pobūdžio filmas Dvylika, Ohio vals į jos lietuvių daktarų kultūrinę

Vytautas Kasulis
Paryžiuje (pastelė).

Knygų pardavėjas Senos pakrantėje,

tūkstančio dolerių premija — minimas jos paskyrimas prof. Antanui Macėnai ir kt. Žurnalą leidžia Baltų sąjunga Vokietijoje (Baltische Gesellschaft in Deutschland). Išleina keturis kartus metuose. Prenumerata 10 markių. Adresas: Adam Gruenbaum, 8 Muenchen 15, Lessingstr. 5. W. Germany.

• **PASAULO LIETUVIS**, 1971 m. sausio — vasario mėn. Nr. 14/50. Leidžia Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba. Redaguoja Stasys Barzdukas. Redakcijos adresas: 18308 Hiller Ave., Cleveland, Ohio 44119. Metinė leidinio prenumerata 2 dol. Pnigus siųsti: Antanas Galiusis, 17516 Neff Road, Cleveland, Ohio 44119. Tai visus laisvojo pasaulio lietuvių ir jų bendruomeninę veiklą apjungiantis leidinys. Kiekvienas "Pasaulio Lietuvio" numeris yra labai kondensuotas visų kraštų lietuviškųjų bendruomenių veidrodys. Tai vis medžiaga, kuri jau ir šiandien, juo labiau ateityje, yra ir bus gana autentiškas šaltinis visam žiorykšiam mūsų brudžiui pasakti.

• **MUZIKOS ŽINIOS**, 1970 m. gruodis, Nr. 4. Leidžia Lietuvių vargonininkų - muzikų sąjunga. Išleina 4 kartus metuose Redaguoja V. Mamaitis. Metinė prenumerata 5 dol. Redakcijos ir administracijos adresas: 209 Clark Place, Elizabeth, N. J. 07206.

Naujame žurnalo numeryje aprašomas ALRK Vargonininkų ir kitų muzikų sąjungos 49-tasis seimas; minima muziko kun. Brazio 100 metų gimimo sukaktis; taigpi minima Lietuvos operos 50 metų sukaktis ir kt. Duodama plati mūsų muzikinio gyvenimo kronika. Atskiruose lapuose priedu duodamas "Lietuvių muzikų vardynas". Šį kartą 8 puslapiuose aprašoma 22 mūsų muzikai, pradedant Jaseausku ir baigiant Yesulaičiu. "Muzikų vardynas" yra parengtas J. Zilevičiaus.

• **Okun. Lietuvo's vasario mėn. paminėtos Fausto Kiršos 80-sios ir Balio Sruogos 75-sios gimimo metinės**. "Literatūra ir Menas" (Nr. 7) įdėjo Alpo Liepsnono atsiminimus (susiratinėjimas, pokalbiai su Kirša). Tas pats savaitraštis 6 nr.-je įdėjo Ant. Miškinio straipsnį apie Balį Sruogą rašte ir gyvenime. Vilniuje Sruogos sukaktis skirtas vakaras įvyko vasario 2 d. respublikinės bibliotekos salėje. Kalbėjo J. Lankutis, A. Samulionis, V. Kubilius, prisiminimais pasidalijo meno mokslų daktarė J. Čiurlionytė.

ording to John". Kitos atžymėjimo susilaukusios knygos: A. J. Padovano "American Culture and the Quest for Christ", W. Lynch "Christ and Prometheus". Beletistikoje — F. Mauriaco "Maltaverne"; mene — R. T. Peterssono "The Art of Ecstasy". biografijų skyriuje — F. du Plessis "Divine Disobedience"; švietimo ir istorijos srity: H. Beutovo "Of Singlar Benefit", dabarties problemų nagrinėjime — I. D. Ilicho "Celebration of Awareness"; dvasinio turinio — B. Haringo "A Theology of Protest".

Studija apie religiją Sovietų Sąjungoje

Chicagos universiteto spaustu-
vė išleido naują studijinį veikalą: "Aspects of Religion in the Soviet Union 1917-1967". Veikalas turi 489 psl., redagavo R. H. Marshall. Kaina 19.75 dol. Tas

INTERTRADE EXPRESS CORP. Pirmiausiai Jums pranešė, dabar jūsų giminės tai patvirtins. Užsakykite tik SPECIALIUS RUBLIŲ PAŽYMEJIMUS SIŪSTI Į LIETUVĄ.

Specialūs Rubliai yra verti keturis kartus daugiau nei reguliarius rubliai.

Jūsų giminės gali įsigyti, ką jie tik nori, už dalelę reguliarios kaitos, tai yra už vieną ketvirtadalį reguliarios kaitos arba net ir mažiau. Kai kurių dalykų kainos yra tokios žemos, kad vertė yra 10 rublių už kiekvieną dolerį. Rašykite mums arba skambinkite ir mes jums prisiųsime VISAI NEMOKAMAI mūsų naują iliustruotą katalogą. Jūs tada įsitikinsite, kad SPECIALIUS RUBLIŲ PAŽYMEJIMAI yra geriausia dovana. Pristatoma į namus 3-4 savaitių laike.

Kaina \$2.13 už vieną Specialų Rublį.

VISISKAI JOKIŲ KITŲ PRIMOKEJIMŲ. Gaiite siųsti bet kokią sumą.

PILNAI GARANTUOTA Užsakykite Dabar. Užsakykite Tik Per

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street Penktas aukštas

New York, N. Y. 10010 Tel. — 982-1530

REIKALUOKITE MOSŲ NEMOKAMU NAUJO KATALOGO.

SVARBU Mes specialiai imame užsakykus automobiliams ir butams.

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išpaustyti paveikslų rėmai — pritalkinti paveikslams ir skelbimams, rėmai — metalu aplieti rėmai.
2400 So., Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258 - 59

DIXIE GOVERNOR RESTORANAS IR LOUNGE

175' h ir Dixie Highway, East Hazelcrest, Ill.
(Iš Chicago važiuoti Western Avenue iki 175th Street)
Restoranas atdaras nuo 6:30 iki 10 val. vak.
Lounge atdara iki 3 val. ryto kasdien
Išnuomojamos 5 salės, iki 350 vietų, parenginams, vestuvėms ir kt.

Skambinkite 798-7770 arba 798-7000

Ceslovas ir Elzbieta Sakevičiai, Savininkai

NESENI ĮVYKIAI LIETUVOJE

Atvaizduoti neseniai išėjusiam O. Nendrés romane

ANTROJI BANGA

Apie šį romaną rašo:

"O. Nendrés lengvu stiliumi mum pristato Lietuvos ūkininką: nefantazuotą, bet tikrą tiek savo išore, tiek savo vidumi: siekiantį aukštų idealų, giliai religingą, suprantantį socialinius reikalus" (Darbininkas, 1970, 73 nr.).

"O. Nendrés pasakojimas apie tai yra subtilus ir patrauklus. Išstai visa knyga yra parašyta gyva ir sklandžia dialogine forma. Todėl beskaitant tarsi užsimiršti, kad turi knygą rankoje, o vien tik klausaisi gyvų pokalbių, pats pasijunti besąs tarp gyvų žmonių" (Tėviškės Aidai, 1970, 42 nr.).

Knyga gaunama "DRAUGE" ir pas platintojus.

Kaina \$3.50.

klausimas darosi aktualus ir panašų veikalą išleido Harvardo universitetas "Icon and Swastica", kur perteikiami faktai apie rusų stačiatikių bažnyčių nacių ir bolševikų kontroliuojamose srityse. Ši veikalą parašė H. Fireside, knyga turi 245 psl., kaina 8 dol. 8 dol.

Cugato paroda

Xavier Cugat su savo tapybos kūriniais kovo 5-10 d. dalyvauja parodoje Evergreen Plaza, Chicagoje.

POPULAR LITHUANIAN RECIPES

joje kiekvienas atras savo mėgiamo lietuviško patiekalo receptą, arba suras naują, iki šiol neragautą, kurių čia yra virš 200.

Knyga parašyta anglų kalba, labai tinkama dovana vyresnėms, o ypač naujai pradedančioms šeiminkauti moterims. Kaina tik \$2.75 dol., galima gauti "DRAUGE".

Illinois gyventojai prie knygos kainos prašomi pridėti 5 proc. mokesčius.

NAMŲ TAISYMO DARBAI

Stalniaus, dažymo ir visus kitus darbus atlieka lietuviai — labai prielaima kaina.

SKAMBINTI RE 7-9615

WAGNER & SONS

Typewriters — Adding Machines — Checkwriters —
Nuomoja — Parduoja — Taiso
NAUJOS NAUDOTOS
Virs 50 ml. patikimas patarnavimas
NAUJOJE VIETOJE
5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

MARQUETTE PHOTO SUPPLY IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

REIKMENYS FOTOGRAFAMS
3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. PROspect 6-8998

Nuo 1914 Metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visus mūsų apylinkėse. Dėkojame jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti jums naudingi ir ateityje. Šaskaitos apdraustos iki \$20,000.00

Kaina \$2.13 už vieną Specialų Rublį.

VISISKAI JOKIŲ KITŲ PRIMOKEJIMŲ. Gaiite siųsti bet kokią sumą.

PILNAI GARANTUOTA Užsakykite Dabar. Užsakykite Tik Per

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street Penktas aukštas

New York, N. Y. 10010 Tel. — 982-1530

REIKALUOKITE MOSŲ NEMOKAMU NAUJO KATALOGO.

SVARBU Mes specialiai imame užsakykus automobiliams ir butams.

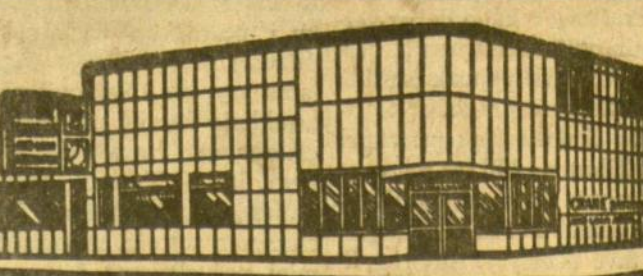
440 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: 234-4079

5% All accounts compounded daily — Passbook Savings paid quarterly.

6% 2 Years Savings Certificates (Minimum \$5,000)

* Vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
* Portretūra
* Meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai
Telef. — HY 7-4677
422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N. Y. 11237

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKEWICZ, Prez.
2555 West 47th Street Tel. LA 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

5 1/4% INSURED 5%
Mokamas už Vieną Metų Certifikatą šaskaitas Minimum \$5,000.00
Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo šaskaitas.

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOŠIMCIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRMAD. IR KETVIRTAD. 9 v. r. iki 9 v. v. ANTRAD. IR PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v. ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta.

KULTŪRINĖ KRONIKA

• **Literatūros kritikas** Pranas Naujokaitis šiuo metu baigia parengiamuosius darbus lietuvių literatūros istorijai parašyti. Tam reikalui jis yra sutelkęs didelę kartoteką ir jau gerokai aptvarkęs gausią medžiagą, kurią šiam tikslui kaupė daugiau kaip 20 metų. Literatūros istorikas apie šį užmojų laisvę redakcijai, be kita ko, šitaip užsimena: "Už tokio mėnesio galėsiu priėmti ir prie teksto. Veiklas apims visą rašytinę lietuvių literatūrą nuo pirmosios knygos iki paskutinio dieno, įimančią ir okupuotos Lietuvos literatūrą. Susidarys 3-4 dideli tomai. Tai bus apžvalginė — vertinamoji lit. istorija, apimančianti visus faktus. Numatau, kad tą darbą turėčiau įveikti per trejus metus. Prašiau Lietuvių fondo paramos. Mano prašymo neatmetė, bet svarstymą atidėjo kitiems metams. Be paramos darbas labai nusitęs, nes iš gaunamos pensijos (nuo šių metų pradžios darbovietė mane pasiuntė į pensiją) sunku išsiversti, reikėtų sugauti į keletą mėnesių kur nors dirbant. O laikas dirba ne mūsų naudai."

Kai šiandieninėje Lietuvoje okupantas prievartauja tenykščius mūsų literatūros kritikus, neleidamas jiems objektyviai pasisakyti įvairiais mūsų literatūros istorijos klausimais, išsivijoje išleisti politinių vėjų nesužalotą mūsų literatūros istoriją yra tiesiog laisvėje gyvenančių pareiga. Todėl ir šio nykstant v. suomenė bendraja opinija ir Lietuvių fondas savo išsklaidis šį jau pradėtą darbą turėtų nuosirdžiai ir konkrečiai remti.

• **Lietuvio rašytojas** Algirdas Landsbergis yra paprašytas Švedijos Akademijos Nobelio premijos komiteto pasiūlyti savąjį kandidatą 1971 metų Nobelio literatūros premijai.

• **Paskaita** apie M. K. Čiurlionį kolegijų meno dėstytojų suvažiavime Chicagoje. "College Art Association Conference" šiame mieste vyko sausio 27-30 d. Paskaitą apie Čiurlionį ir jo kūrybą sausio 28 d. suvažiavime skaite paryžietis profesorius, šiuo metu, kaip svečias, skaitas paskaitas ir Montreale universitete, A. Boris Nakov. Paskaita suvažiavime buvo iliustruojama Čiurlionio darbų skaidrėmis ekrane. Paskaitininkas amerikiečiams meno dėstytojams kolegijose Čiurlionį pristatė kaip žymų lietuvių dailininką, jo kūrybą aptardamas ano metu vyraujančią meno srovę remtose, galutinę išvadą laikydamas jį vis dėlto daugiau simbolistų negu abstraktistų.

• **Apie naują** Mažvydo laidą žino ir Lietuvos Prof. G. Fordo paruoštą Mažvydo katekizmo naują laidą su teksto vertimu į anglų kalbą jau garsina ir Lietuvos spauda. "Literatūra ir Menas" Nr. 8 vasario 20 d. įspėjo tos naujosios laidos viršelio nuotrauką ir ilgoką aprašą, kuriame be kitų dalykų pažymima, kad tai "tarptautinei lingvistikai labai pravartus leidinys" ir iš tos knygos prarimės informuojama, kad prof. Fordas rengia spaudai darbą apie M. Mažvydo katekizmo siužetą.

• **Trijų dailininkų** paroda Balzako Lietuvių kultūros muziejuje, Chicagoje (4012 Archer Ave.) atidaroma kovo mėn. 7 d. 2 val. popiet. Savo darbus muziejuje ištato šie dailininkai: John Fabion, Anthony Cooper ir Mikas Šileikis. J. Fabion parodoje dalyvauja su dešimtimi prieštinių ir dviem skulptūrom; A. Cooper ir M. Šileikis kiekvienas ištato po 10 savo alejinės tapybos paveikslų. Trijų dailininkų paroda muziejuje vyks iki balandžio 10 d.; lankoma visos septynios savaitės dienos tarp 1-4 val. 30 min. popiet.

• **Apie Lietuvos literatūros ryšius** su kitomis šalimis. Vilniuje š. m. sausio mėn. pradžioje įvykusiam Rašytojų sąjungos plenumo Just. Marcinkevičius pailė literatūros ryšių su kitomis šalimis klausimą ("Tiesa", sausio 9). Kai kurie pateikti duomenys būdingi. Paaikškėjo, kad per pastaruosius penkerius metus išleistas 688 verstinių knygų. Iš šio skaičiaus rusų klasikais, sovietų literatūrai teko 224 knygos, o kitų sovietinių tautų literatūrai — 102 leidiniai, be to, 128 knygos, tai vertimai iš vad. socialistinių šalių klasikos bei nūdienos. Visi tie leidiniai sudaro du trečdalius vertimų. Tuo tarpu iš Vakarų pasaulio literatūros vertimų — 234, taigi, trečdalis.

Šiuo metu lietuviai verčia iš 30 kraštų kalbų (iš 12 Sovietų Sąjungos tautų ir 18 užsienio). Lietuviai skaito armėnų, uzbekų, kazachų, serbų, bulgarų, danų, suomių, japonų originalus, tačiau trūksta specialistų kirgizų, vengrų, rumunų kalbom, per mažą turima vertėjų iš italų, ispanų, portugalų ir kai kurių kitų kalbų.

Paaikškėjo, kad šiuo metu lietuvių literatūra verčiama į 32 Sovietų Sąjungos kalbas. Lietuvių kūryba gausiai verčiama į latvių, estų ir ukrainiečių kalbas, bet... nusiskundžiama ryšiais su gudais. Gausiausiai lietuvių rašytojų knygos leidžiamos Rytų Vokietijoje (pernai išleis iš šešios knygos), norima, kad daugiau knygų pasirodytų Lenkijoje.

Tas pats Marcinkevičius paaikštavo kai kuriems Vilniuje leidžiamiesiems žurnalams. Kritikavo ypač "Svyturio" ir "Jaunimo gretų" žurnalus, nes jie, vykdamiesi tiražų, "kriminaliniais ir kitais skaitalais meretai gadina skaitytojų skonį." (E)

• **Okup. Lietuvoje** pernai išleista plokštelė, skirta Putino poezijai. Tai ištraukos, su Putino trumpomis pastabomis, iš autorinio V. Mykolaičio - Putino vakaro, įvykusio Vilniuje, rašytojų klube, 1962 m. vasario 2 d.

• **Architekto Jono Muloko** plytų technika sukurtais naujų Jaunimo centro statybų fasadų paveikslas (nuotrauka buvo praėjusio šeštadienio "Draugo" priedo 1 psl.) yra 30 pėdų aukščio ir tiek pat pločio. Užmamymui realizuoti reikėjo apie 4,000 specialių plytų. Tema šiam plytiniam paveikslui imta iš Čiurlionio kūrybos. Joje dominuoja garsūs Čiurlionio "Vyčio preliudai". Jo aplinkoje skoningai ir kūrybingai pridurtas dar Čiurlionio "Piramidžių sonatas" ir "Pilies pasakos" kai kurios detalės.

Antro Paryžiun atvykimo proga

(Atkelta iš 5 pusl.)

Montreux, Guy Foissy (Coeur a deux) ir Robert Pinget (Architecte) vienaveiksmiai. Skubėdamas nepavėluoti, nes per "Sapno" spektaklį vaidinimas buvo pradedęs veik punktualiai, nustebe, radęs apytušį teatrą. O šį sykį vakarinis Comedie Francaise spektaklis pradėtas pusvalandžiu pavėluotai! Publika rinkosi lyg nemoromis. Prisipildė tik parteris ir nepilnai pirmieji aukštai, gi viršutiniuose dviejuose aukštuose žmonių visai nesimatė. Atrodo, kad jaunimas ir mažiau turtingieji nerodė susidomėjimo ar taupe frankus vertingesniems spektakliams.

Tuos tris vienveiksmius "misencenizavo" trys režisieriai. Scenografija ir dekoracijos (prancūzose dvi skirtingos sąvokos) M-lle Claude Lemaire, operuodama fragmentais, o "Sirdyje dviems" fotomontažu. Vaidybinių stipriausiai pasirodė "Architecte", kuriame dalyvavo societales Jacques Charon bei Michel Aumont, talentais ir technika garsūs aktoriai.

Susitaręs pjesių turinio neatpasakoti, kukliai prisidedu prie rimtų kritikų opinijos: panaši dramaturgija Moljerio namams netinka.

"Hamletas" Paryžiui! Ir kai gatvėse sumirgėjo dideli, skoningi plakatai, skelbiant dany liūdnią principą vaidinančio Jean - Louis Trintignant "Hamletą" premjerą, truputį teatru besidomintiems kilo pagunda: pamatyti, kaip šiandien prancūzai vaidina Šekspyrą? Nutarta. Požeminis traukinys pavežėjo link Muzikinio teatro, kur Les Comediens des Champs-elysees, Maurice Jacquemont "mizescenuoja", laukia žiūrovų. Kurių, deja, prisirinko ne per gausiausiai. (Jaunimui publikoje dominuojant.)

Ir vėl prancūziška, Jacques Copeau ir Suzanne Bing versija, atsikant tradiciniai adoptuoti sutrupinimų ir įvedant ilgus, šiaip braukiamus Hamletą monologus, kuone anuliuojant karaliaus maldos sceną, sutrumpinant karalienės miegamajame dramine įtampa, veik niveliuojant aktorių nužudymo imitaciją. Aktorius Trintignant, paskutinės generalinės repetacijos metu iškęs į Ofelijos kapą, išsiskuto koją, todėl vaidina šluobodamas, skausmo negalėdamas nuslėpti, kas atsiliepa ir į interpretacijos paveiklį. Nugirdau, kad būna geresnės formos, giliai įaudinąs.

Scenos vidury — apvali platforma. Gilumoj ir pirmame plane — iš abiejų pusių — laipteliai. Kai kada nuleidžiamas fonas, inešami baldai. Apšvietimas neįsirašingas. Tai ir visas spektaklio fonas. Orkestro du trečdaliai panaudojami proscenijumui ir Ofelijos kapui.

Vaidybinių stipriau pasirodė Jacques Debary (karalius Klaudijus) ir Fred Personne (Polonijus). Patraukli, trapios išvaizdos Ofelija (Bull Ogier). Pastatyminiai spektaklis jokių ypatingų naujovių neatneša. Tačiau pasiliekia įdomus, kaip Šekspyro prancūziškos interpretacijos pavyzdys.

Kitas vakaras buvo skirtas Eugene Ionesco kūrybai. Į Huchette teatrą teko nueiti siauromis, kreivomis Lotynų kvartalo gatvelėmis. Teatrėlis, talpinas vos 80 žiūrovų, labai kuklus, galima sakyti, net skurdokas, yra vienoje pačių seniausių Paryžiaus Huchette gatvelėje. Jokių neono arba kitokių rėkiančių iškabų. Įėjimas, tartum į senienų sandėlį. Gi "Ionesco spektaklis" jame be pertraukos vaidinamas jau nuo 1957 metų ir "foyer" juodoje len-toje kreida buvo atžymėta, jog šįvakar įvyksta 4,900-asis (sic) vaidinimo spektaklis! Tas prieškambaris su kasos langeliu pusėtinai nepatrauklus ir ganėtinai neįdomus. Salytės patalpa skurdoka, scena nedidoka, nors

lengvai priglaudžia septynis dalyvius. Suolai su atramomis nesiūlo komforto, labai seni. Sienos prašosi, jei ne dekoravimo, tai bent dažymo. Bilieto kaina gan brangoka — 20 frankų.

"Ionesco spektaklis" leidžia pamatyti du dramaturgo vienaveiksmius. Tai pats pirmasis Ionesco 1948 metų veikalas "Nuplikusi dainininkė" ir 1951 metų kūrinys "Pamoka". Nuo sumanyto pradžios spektaklyje iš viso dalyvavo 35 aktorės bei 35 aktoriai. Dabartiniam vaidintojų sąstatai kiekvienam vaidmeniui — 3, 4 ar 5 dubleriai. "Nuplikusi dainininkė" yra režisavęs Nicolas Bataille, o "Pamoka" Marcel Cuvelier, matytas bevaadinant profesorius rolę, ką daro nuo 1957 metų, turėdamas keturis pavaduotojus.

Ionesco kūrybą kritikas Jacques Lemarchand taikliai apibūdina tokiu sakiniu: "Tai nėra psichologinė, simbolinė, poetinė ar surrealistinė dramos rūšis". Nuo savęs norėtusi pridurti: ir ne komedinio pobūdžio! Tie veikalai nieko nedoktrinuoja, keisti, spontaniški, tačiau juose yra tai, kas jaudina nūdienos žiūrovą. Ir jie... plačiai pasaulyje vaidinami, kiekviename krašte apvelkant "nacionaliniais" spalvomis. Ionesco vienveiksmių interpretacijos atliepia aplinkos koloritą: šveicarų, brazilų, amerikiečių, anglų ir t. t. Veikalas nesikeičia, o spalvos kitokios.

"Nuplikusi dainininkė" tarp kitko, ne tik nepavaižduoja jokio plaukų netekimo, bet net neužsimena apie jokią dainos mėgėją.

"Pamokoje", be meistriškos Cuvelier vaidybos, didelės aktorės talentu nušvinta mokinė — Frederique Villedent.

Paryžiuje yra dar nemenkas skaičius mažų, eksperimentinių teatrų. Juos surasti bei jų ke-

lius suvokti, reikia turėti kontaktą su akademiniu jaunimu. Šiaip teatro rūmai ar atitinkamos patalpos nuomojamos sezonui ar paskiriems spektakliams.

Su Londonu palyginus, bilietai Paryžiuje brangesni. Tik Comedie Francaise, vadinamoje ketvirtuo aukšto "balandžių tųpykloje" turi vietų už 3 frankus. Ap-skritai tenka mokėti 15-20 frankų.

Tačiau teatrų sezonas Paryžiuje gyvas. Repertuaras dažnai keičiasi, jei pjesė neturi komercinės sėkmės. Iš amerikinio importo (kaip ir Londone) triumfuoja muzikiniai "Hair". Betgi jis yra "reformuotas", nes paryžiečiai nepateisinto nuogumo scenoje nepakencia.

KELIONĖS I LIETUVĄ IR IŠ LIETUVOS

Jei šis šalis 1971 metais rengiate važinoti į Lietuvą arba išvykti iš Lietuvos savo gimines, tai jau metas iš anksto išsiaiškinti vietas, nes vėliau jų tikrai pritrūks.

Vladas Rasčiauskas pirmas pradėjo organizuoti keliones į Lietuvą ir jau nuvežė virš 20 grupių. Ateinančią vasarą jis organizuos net 6 ekskursijas. Jo vadovaujamoje įstaigoje dabar dirba dvi lietuvaitės — Josephine Mileškaitė ir Laima Luneckienė. Nedelskite, vietų skaičius grupėse ribotas. Dėl datų ir kitų informacijų kreipkitės į:

WALTER RASK - RASČIAUSKAS
AMERICAN
TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787-8

10% — 20% — 30%, pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

GĖLĖS

vestuvėms, banketams, laidotuviams ir kitokioms progoms
GUZAIUSKU
Beverly Hills Gėlinė
1443 W. 63rd Street, Chicago, Illinois
TEL. PR 8-0833 — PR 8-0834

Cosmos Parcels Express Corporation

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri, per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS I LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTONIJĄ, UKRAINIJĄ ir t. t.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.
TICKETSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštų kokybės prekių prieinamomis kainomis.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

affiliated with PODAROGIFTS, INC.

priima užsakymus dovanų pažymėjimams, automobiliams, šaldytuvams, televizijų aparatams, radijo transistoriams, magnetofonams (tape recorders) ir daug kitiems dalykams, taip pat BUTAMS savo giminiams ir draugams gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

45 West 45th St., New York, N. Y. 10036

Tel. — 212 - 245-7905

SKYRIAI:

NEW YORK, N. Y. 10003, 39 Second Avenue	TEL: AL 4-5456
NEW YORK, N. Y. 10011, 135 W. 14th Street	CH 3-2583
BROOKLYN, N. Y. 11211, 370 Union Avenue	EV 4-4952
BOSTON, Mass. 02118, 271 Shawmut Avenue	LI 2-1767
BOSTON, Mass. 02127, 389 West Broadway	268-0068
BUFFALO, N. Y. 14206, 432 Fillmore Avenue	TL 6-2674
CHICAGO, Ill. 60622, 2222 West Chicago Avenue	BR 8-6966
CHICAGO, Ill. 60608, 3333 S. Halsted Street	WA 5-2737
CLEVELAND, Ohio 44134, 5879 State Road	894-1738
IRVINGTON, N. J. 07111, 762 Springfield Avenue	ES 2-4685
GRAND RAPIDS, Mich. 49504, 636-38 Bridge St. N. W.	GL 8-2256
HAMTRAMCK, Mich. 48212, 11333 Jos. Campau Avenue	365-5255
HARTFORD, Conn. 06114, 200 Franklin Avenue	246-9274
LAKEWOOD, N. J. 08701, 241 Fourth St.	FO 3-8589
LOS ANGELES, Calif. 90022, 980 S. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
NEW HAVEN, Conn. 06519, 509 Congress Avenue	LO 2-1446
NEWARK, N. J. 07106, 698 Sanford Avenue	373-8783
PASSAIC, N. J., 176 Market Street	GR 2-6387
PATERSON, N. J., 99 Main Street	274-4400
PHILADELPHIA, Pa. 19122, 1214 N. 5th Street	PO 3-4818
PITTSBURGH, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street	HU 1-2750
SAN FRANCISCO, Calif. 94115, 2076 Sutter Street	FI 6-1571
WATERBURY, Conn., 905 Bank Street	PL 6-6766
WORCESTER, Mass. 01610, 169 Milbury Street	SW 8-2868
YOUNGSTOWN, Ohio 44503, 309 W. Federal Street	RI 3-0440
IRVINGTON, N. J. 07111, 1082 Springfield Avenue	374-6446

SATISFACTION GUARANTEED AND YOUR MONEY BACK (PLUS INTEREST)

STANDARD FEDERAL

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 Archer Avenue at Sacramento • Chicago, Illinois 60632 • 847-1140
ASSETS OVER \$149,500,000. RESERVES OVER \$13,500,000.
OFFICE HOURS:
Monday & Thursday, 9 a.m. to 8 p.m. • Tuesday & Friday, 9 a.m. to 4 p.m.
Saturday, 9 a.m. to 12 Noon • Wednesday, no business transacted.

EUDEIKIS

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Laidotuvių Direktoriai

Trys Moderniškos Koplyčios
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

MAZEIKA & EVANS FUNERAL HOME

THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

— TEVAS IR SŪNUS —

THREE MODERNIOS KOPLYČIOS

2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNOS
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS
1348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3854 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNOS
649 East 162nd Street, South Holland
10821 South Michigan Avenue, Chicago
TEL. — CO 4-2228

REDAGUOJA DR. S. ALIŪNAS

PAŽANGUMO KLAUSIMU

Šiais laikais visi nori būti pažangūs. Tiesiog nesuprantama, kad gali šiais laikais būti ir nepažangūs. Tik, va, kaip aš sunku suprasti, kas pažangus ir kas atžangus. Pavyzdžiui, mados pažangios, kuri sijoną nusikirpo, o ir taip pat pažangios, kuri sijoną pasiilgino. Pažangus tas, kuris barzdą augina, ir nepažangus tas, kuris kaip senais laikais kaip koks peisucas žydelis vaikšto. Pažangus tas, kuris siekia moderniausios technikos, gi šiaip vad'nasi pažangiais tie, kurie ne techniką, bet kūjį su plau uvy garbina.

Pažangus tas, kuris muzikiškai triukšmauja, ir pažangus tas, kuris gerai čiurlonio kūrinį groja. Pažangus tas, kuris geriausiai pasižymi abstraktuose, ir pažangus taip pat tas, kuris iš pirmo žvilgsnio atkūria vieną nuo kito senusius meisterius. Pažangus tas, kuris skaito, ir as, kur's televizijos žiūri, pažangus tas, kuris visada rėkia, ir pažangus tas, kuris visada tyli.

Pažangus buvo jaunimas, kuris vartė automobilius Amerikoje komunizmo garbei, gi dabar, kai sovietiškus automobilius pradėjo vartyti, tai var'antieji kai kieno vad'nami atžangiais, nepaisant, kad šio šaunaus degnimo darbo šie kaip t'k iš pažangųjų išmoko. Pažangiaisiais vad'nasi ir tie, kuriems patinka burlioko botagas, šmigojos lietuviams per nugarą, nors šiaip jau juos visį vadina atžangiais, kadangi jiems patinka seni caristinio žandaro per nugarėlę bizūnų papliaušėjimai. Pažangiaisiais vad'nami tie, kurie savo varganus kūrinėlius siunčia išpausdinti pavergton Lietuvon, kompartijai ranką būdiuodami ir pažangiaisiais vad'nasi, koks nors Solženicinas ar Almarik, kurie savo kūrinis spausdinti siunčia į Ameriką.

Pažangiaisiais vad'nasi tie, kurie išbėga į gerus ra'onus, o taip pat pažangiais vad'nasi ir tie, kurie nebėga, pažangiais vad'nasi tie, kurie visur eina, ir pažangiais tie, kurie namie sėdi ir nieko nemori matyti, nes esą niekur nėra pažangus.

Vieni vad'nasi pažangiais, kurie veržiasi į politiką, gi kiti vad'nasi pažangiais, kurie atbuli traukiasi nuo politikos. Čia jau, taip sakant, labai susimaišo veiksniai ir pinigai.

Pažangiaisiais vad'nasi "Vil-

Du hipiai bando jėgas. Tas kas pra laimės, tas privaltės eiti praustis

nie" ponai, kurie esą eina su gyvenimu, bet jiems labai sunku eiti, nes jauniausias iš pažangųjų jau yra apie 80 metų amžiaus.

Pažangumas taip pat labai svarbu ir daugelyje kitų dalykų, pvz. spaudoj. Vienas laikraštis, tvirtinąs, kad esą pažangus, taip smarkiai eina, jog per smarkumą vis trimis mėnesiais

Pažanga balsuoti nuo 18 metų ir mušti kelis iš karto.

atsileka. Kai kurie spaudoj aiškina, kad toks ir toks autorius nepadarė pažangos, o tas autorius teigia, kad tas žurnalas, kur's taip apie jo raštus sako, taip pat pažangos nepadarė, išskyrus pažangęjantį numerių skaičių.

Pažangumas yra ir, taip sakant, pramogau'ant. Vienos sakosi esą pažangios, kurios rūko, o kitos, kurios ne, vieni pažangūs, kurie visą spaudą perka, o kiti laiko save taip pažangiais, kad jiems jokios spaudos nėra'kia. Vienas yra tiek pažangus, kad viską remia, o ki as tiek pažangus, kad jokių reminių nepripažįsta, vienas yra toks pažangus, kad viską sutau'po, o kitas toks pažangus, kad cento neturi.

Žodžiu, pažangumas yra tiek

SPYGLIUOTINIAI SAKINIAI Č. GRINCEVIČIAUS "GEROJO VASAROJ"

Ašiū Dievui, kad vaikas gimė jums, o ne mums (32).

Kas gi duos kiekvienam nedakepėliui vaikščioti marių paviršium (83).

Rabi galvas, tai ne kaip mana kefalė — jo galvas tai kaip mana galvas, Ruffės galvas, Abrankės galvas ir dar vienas žėdėlis galvas sudėtas į vienas galvas (99).

Ar gali vilkas tik agurkais gyventi? Reikia ir mėsos (165).

Geriau būtų vir'ės bažnyčios bokštas, ne čierka (165).

Sokinėjo vėlnias po Turlajų kelnes (81).

Su gražuolėm reikia apsieiti švelniai ir išmintingai (189).

Kada tu matei, kad žydas eity basas arba joty ant arklio? (194).

Dievui tarnauti lengviau nei moteriai (203).

Arnota geras daiktas žiūrėti į žvaigždes (208).

Ko čia šypsais, lyg medinę geležėlę radęs? (212).

geras ir universalus žodis, kad visiems tinka, o ypač tinka tiems, kurie niekur netinka.

Baigdami prisimenam B. Pavabalo žodžius apie lietuviškumą, ir juos pri aikcm pažangumui:

Kas gi yra pažangumas, "I don't know", atsako kūmas, "I don't know", sakau ir aš, Kas čia viską besupraz. L. V. nis

ATLYGINIMAI

Seimininkė pašaukė plumberį užsikimšusiam vandens vamzdžiui pravalyti. Tas atėjęs į vamzdį įleido vielą, gyvate vadindamą, ir pateikė 23 dol. sąskaitą.

— O, dangau! — sušuko seimininkė. — Vakar pašaukiau daktarą, ir as už vizitą paskaitė tik 8 dol.

— Žinau, ponie, žinau, — atsakė plumberis, — aš pats buvau daktaras.

Nei žinai, nei matysi, Jeigu "Draugo" neskaitysi. V. Ramonio piešinys

PRANASYSTĖS IR NUSIVYLIMAS

K. Prs. Spygliams rašo: "Turiu didelę slėpybę viso kiems burtams ir pranašys'ems. Vis nor'u spėti, kokia bus ateitis ir todėl labai rudžiūgau, kai š. m. "Aidų" sausio mėn. numerį radau per visą pus'apį antrašę: "Žvilgsnis į 1971 metus", tačiau, kai viską perskaičiau, labai nusivyliau, nieko neradama apie būsimus metus, nes visame straipsnyje kalbama tik apie 1970 metus. Esu baisiai nusivylus ir skundžiuosi Spygliams, vėšiai atskleidždama tokią apgavystę".

"Aplamai, boby netrūksta šio kraš'o moterų tarpe". Em. Čekienė

Spaudos apžiūrinėjimas

— "Sandaroj" rašoma: "Algirdas Budreckas kalbės Lietuvos nepriklausomybės 53-čios sukakties šventės ir "Naujųjų" sukaktuvių proga per S. Barcus radiją programą. Sukaktys bus transluo'amos vasario 16 d., antradienį, 11 v. ryte.

Paiks draugas pavojingesnis už neprietelį."

Viskas mums čia aišku, tik niekaip neaišku, kas tas paiks draugas ir kas tas neprietelis.

— "Laive" R. Raslavičienė guodžiasi:

"Australų tarpe malonu būti nes jie iš prigimties vaisingi ir draugiški žmonės. Tuo draugiskumu pasižymi ir Australijos lietuviai, ko negalima tvirtinti apie Amerikoj gyvenančius mūsų tautiečius."

Idomu, ar autorė įskaito save į čia gyvenančių tautiečių tarpą?

"Tėviškės žiburiuose" A. R. rašo:

"Pasiryžau eiti į paštą dėl neregularaus laikraščio pristatymo. Ejau ir ejau vis klausda-

Nereik'a niekada muši pargriuvusio, nes nežinai, ką jis gali padaryti, kai atsikels.

NEPATENKINTA PONIA

Jauna ponie įėjo didingai į virtuvę ir sako:

— Kfauasyk, Onute, jei tamsią atlanko draugė, reikia elgtis tyliau. Vakar net užmigti negalėjau: taip virtuvėje buvo garšiai kvatojama.

— Taip, ponie, be as čia nekalta. Aš tik pasakojau savo draugei, kaip tamsta neseniai bandei kepti pyragą.

MINEJIMUS SUKONKRETINANT

"Neverta" į minėjimus kviesti pašlemėkus. Jei negauname gero kalbėtojo, nereikia mums ir vietinio šiaučiaus."

"Ateitis", nr. 2

LEKTUVAI IR LIEUVIAI

Kaip linksmi žmonės iš už geležinės uždangos pako, Sovietų Sąjungos lektuvų patarnauto'ą, pradėdama kelionę, praneša:

— Keleivius prašome laikytis ramiai, nuskrisime į vietą, nes keleivių tarpe lietuvių nėra.

PAZADAI

Pabudau, galva pusiau plyšta, Neatmenu, kaip'pėjau. Tokia dalis vargo pijoko, Kikirkštys laksto akyje.

Galvoj vėlniai čardas'ą šoka, Srenos kaukia ausyse, Tokia dalis vargo pijoko, Kikirkštys laksto akyje.

Pasizadu daugiau negerti — Prisiekiau dangum, angelais, Bet n'r daugiau kas nusiverti — Vel pasigėriau po galais.

Juozūnas

Šitai komunistinė "šluota" vaizduoja Amerikos lietuvių, kovojančius už Brazilskų likimą. Mums atrodo, kad čia ne užsienio lietuvių sveikinimai su nacių, bet Hitlerio-Stalino sutarčių sukakties proga sveikinasi didieji draugai: naciis ir komunistas.

ma, kur dingo mano praėjusios savaitės laikraštis. Pašte gaudavau neįtikinamus paaiškinimus. Aš nenusileidau, ir pagaliau mūsų pokalbis buvo panašus į dviejų boby. Bet aš laimėjau — laikraščio pristatymas susitvarkė".

Viskas gerai, tik kaip supras i dviejų boby pasikalbėjimą, ar jis buvo liežuvingas ar vaidybingas.

— "Sandaroj" rašoma: "San Fernando Veteranų Administracijos ligoninės griuvėsiuose, kur 19 iš 15 asmenų užmušta."

Gaila, nepažymėta, kaip į 15-ka sutalpinti į devyniolika.

"Ar nėra koktu, kai mūsų išgarbintas "intelektualas", vos pravėręs kur nors burną, pasirodo paprastų šaltkalvių besas? Tad čia ir vertėtų perspėti: liaukimės liaupsinę paprastus amatininkus ir sugrąžinkime intelektualo žodžiui jojo tikrąją ver'ę."

"Ateitis", nr. 1

— Žmonele, aš irgi turiu nuomonę apie moterų trišę, idomu ar tu man leisi jas paskelbti.

"Siekti, kad vyrai imtų gimdyti vis dėlto bus gana sunku net ir radikaliausiomis moterų išlaisvin'ojoms."

Nijolė Užubalienė

KELIONĖ IR GREITIS

Vengrų rašytojas Ferencas Molnaras Anglijoje vyko į svečius labai lėtai važiuojančiu traukiniu. Kai keliuonė jam nusibodo, j's pradėjo skustis konduktorius. Konduktorius į tai atsakė:

— Jeigu tamstai traukinys nepatinka, galite ei i pėsčias.

— Aš taip ir padaryčiau, bet, deja, neįspėjau savo paž'stųjų, kad anksčiau atvyksiu...

KIAULIŠKIEJĖ METAI

Jos optimistiškai žvelgia į ateitį, kadangi kiaulystės vis labiau įteisingamos.

Kiek ir kokios įtakos amžių bėgyje turėjo kiaulė mūsų nugaraulio formuotei. Visa tai turės ne'kaino'amos reikšmės laisvės vadavimo akcijai. Medž'aga bus parduo a saugoti tautos archyvu, kaip nepaprastas kultūrinis laimėjimas ateities kartoms.

Kadangi kiaulių problema nėra pakankamai išbalansuota, tikimės, kad šiais kiniečių paskelbtais kiaulių metais, mes kiaulyčių nemažinsime, bet pačią kaulą labiau iškelsime, kaip šių metų simbolių, taip labai reikšmingą mūsų draugėkom diskusijom, tautinio išlikimo reikalus sprendžiant.

Shot Up

POLITINIAI GALVOSŪKIAI

Nieko n'r baiesnio, kaip matyti kvaifi kartais neįsakakytai narsų baili, besigriebiantį kokio nors veikimo, apie ką neturi jokio supratimo. Goethe

Visą pasaulį siaubas nustelbė, kad J. Tautos taikos čep'onu Lenina paskelbė, nes pagal Lenino idėją, kasmet jo pasekėjai dešimtį milijonų žmonių nužudo socialistiškiausiu, talkingu būdu.

Kodėl toks J. Tautų peiskelbimas įvyko? Spygliams visai neaiškūs dalykai! Kai visiškai nepasimetusne, šiuos tris klausimus išsprendkime:

1. Ar J. Tautų atstovai nuolat girti ir galvomis netvirtai?
2. Ar jie galvažudžiai, žudikai, užsislėpę niekšingiausi bolševikai?
3. Ar atstovai priklauso rūsiai parazitų, dar nematyty, mo'šišikai dar gi nenustatyty, kurie i politikos tiklai gyvena, už sotų peną rodo išdavišką meną. Jog parazitai nekencia to elemento, iš kurio minta.

L a m b r o z o